ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

นางสาวไอรดา ประเทศรัตน์
นางสาวพิมพ์พจี แสนแจ้

โครงงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567
ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
ปีการศึกษา 2569

ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

นางสาวไอรดา ประเทศรัตน์
นางสาวพิมพ์พจี แสนแจ้

โครงงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567
ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
ปีการศึกษา 2569

Financial Literacy and Saving Behavior among Students of Phrae Vocational College

Irada Pratesrat
Phimphachi Saenchae

This project is submitted in partial fulfillment of the requirements for
the Higher Certificate of Vocational Education Curriculum B.E. 2024
in Business Administration Accounting Major
Phrae Vocational College
Academic Year 2026

Financial Literacy and Saving Behavior among Students of Phrae Vocational College

Irada Pratesrat
Phimphachi Saenchae

This project is submitted in partial fulfillment of the requirements for
the Higher Certificate of Vocational Education Curriculum B.E. 2024
in Business Administration Accounting Major
Phrae Vocational College
Academic Year 2026

ใบรับรองผลการสอบวิชาโครงงาน

เรื่อง ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

โดย

นางสาวไอรดา ประเทศรัตน์

นางสาวพิมพ์พจี แสนแจ้

หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

สาขาวิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาโครงงาน นายยุทธนา เขียวนิล

คณะกรรมการสอบวิชาโครงงาน	**ลายมือชื่อ**
1. นางสาวแก้วใจ ดวงมณี	.....
2. นางสาวปาริชาต สวยรูป	.....
3 นางสาวทิพวรรณ ลาภยศ	.....
4. นางสมาพร คิดศรี	.....
5. นายยุทธนา เขียวนิล	.....

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ ..... ระหว่างเวลา 08.00 – 16.00 น.

สถานที่สอบ ห้อง 512 แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

อนุมัติผลการสอบ

ว่าที่ร้อยตรี .....

(เรวัธ จิตจง)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2569

หัวข้อโครงงาน ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
นักศึกษา นางสาวไอรดา ประเทศรัตน์ **รหัสประจำตัว** 68302010085
นางสาวพิมพ์พจี แสนแจ้ **รหัสประจำตัว** 68302010074
หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567
สาขาวิชา การบัญชี **สาขางาน** การบัญชี
พ.ศ. 2569
ครูที่ปรึกษา นายยุทธนา เขียวนิล
ครูที่ปรึกษาร่วม นางสาวแก้วใจ ดวงมณี

บทคัดย่อ

โครงงานวิชาชีพ เรื่อง ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ จำนวน 285 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านทักษะการวางแผนทางการเงินมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านทัศนคติค่านิยมทางการเงิน และด้านความรู้ทางการเงินพื้นฐาน ส่วนพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมการออมและด้านความถี่และระเบียบในการออม รองลงมาคือ ด้านเป้าหมายในการออม และด้านการจัดสรรเงินเพื่อการออม ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ มีความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับสูง มีทักษะในการวางแผนทางการเงิน มีการจัดสรรเงินเพื่อการออม ออมเงินอย่างสม่ำเสมอ และกำหนดเป้าหมายในการออมอย่างเหมาะสม ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมความรู้ ทัศนคติ ทักษะทางการเงิน และวินัยในการออมของนักเรียนและนักศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ความฉลาดรู้ทางการเงิน พฤติกรรมการออม การวางแผนทางการเงิน นักเรียนและนักศึกษา

Thesis Title Financial Literacy and Saving Behavior among Students of Phrae Vocational College

Students Miss Irada Pratesrat **Student ID.** 68302010085

Miss Phimphachi Saenchae **Student ID.** 68302010074

Degree Higher Vocational Certificate Program

Programme Accounting

Year 2026

Thesis Advisor Mr. Yutthana Kheawnin

Thesis Co – advisor Miss Keawjai Dongmanee

Abstract

This vocational project aimed to study the levels of financial literacy and saving behavior among students at Phrae Vocational College. The sample consisted of 285 students selected using simple random sampling. The research instrument was a questionnaire that was examined for content validity, with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.67 to 1.00. The statistics used for data analysis were the mean and standard deviation.

The results revealed that the overall financial literacy of students at Phrae Vocational College was at the highest level. Among the dimensions of financial literacy, financial planning skills had the highest mean score, followed by financial attitudes and values, and basic financial knowledge, respectively. The overall saving behavior was also at the highest level. The highest-rated dimensions were saving behavior and saving frequency and discipline, followed by saving goals and allocation of money for saving, respectively. The findings indicate that the sampled students had a high level of financial literacy and saving behavior. They demonstrated financial planning

Keywords: Financial Literacy, Saving Behavior, Financial Planning, Students

กิตติกรรมประกาศ

โครงงานวิชาชีพเรื่อง ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและคำแนะนำจากคุณครูยุทธนา เขียวนิล ครูประจำวิชา และได้รับความอนุเคราะห์จากนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ ที่ได้เสียสละเวลามาให้ข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ข้อมูลในโครงงานฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ รวมทั้งขอขอบพระคุณครูทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและมอบความรู้แก่ผู้จัดทำตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในสถาบันแห่งนี้

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ คุณครูแก้วใจ ดวงมณี คุณครูทิพวรรณ ลาภยศ และคุณครูปาริชาต สวยรูป ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและประเมินประสิทธิภาพของโครงการวิชาชีพครั้งนี้ จนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

นอกจากนี้ผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา ครอบครัว ญาติมิตร พี่น้อง เพื่อนๆ และผู้ประเมินความพึงพอใจและการยอมรับทุกท่าน ที่ให้กำลังใจ สนับสนุน และให้ความร่วมมือ ทำให้ผู้จัดทำมีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการศึกษาค้นคว้าจนเสร็จสมบูรณ์ตามกำหนดเวลา ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การค้นคว้าวิจัยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อปู้สนใจในการศึกษาและค้นคว้าต่อไป และขออภัยในข้อบกพร่องใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ณ ที่นี้

นางสาวไอรดา ประเทศรัตน์
นางสาวพิมพ์พจี แสนแจ้
ผู้จัดทำ

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญ (ต่อ)	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน	4
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม	9
ทฤษฎีความพึงพอใจ	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	15
เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	19
การวิเคราะห์ข้อมูล	20
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	21
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ผลการวิเคราะห์ระดับความฉลาดรู้ทางการเงิน	26
ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการออม	28
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	33
อภิปรายผลการวิจัย	34
ข้อเสนอแนะ	36
บรรณาณุกรม	37
ภาคผนวก	45
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย	46
ภาคผนวก ข สำนวนหนังสือราชการ	47
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อวิจัย	50
ภาคผนวก ง ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	57
ภาคผนวก จ สรุปดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	62
ภาคผนวก ฉ ภาพถ่ายในการดำเนินการวิจัย	68
ภาคผนวก ช หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์โครงงานทางการวิจัย	74
ประวัติของผู้จัดทำโครงงาน	77

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 23
ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ด้านความฉาดรู้ทางการเงิน 26
ตารางที่ 3 ผลกรวิเคาระห์ข้อทูลด้านพฤติกรรมการออม 29

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกและการพัฒนาเทคโนโลยีทางการเงิน (Financial Technology: FinTech) ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้สะดวกมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการโอนเงิน การชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การซื้อสินค้าออนไลน์ หรือการลงทุนผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ แม้ว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มความสะดวกในการดำเนินชีวิต แต่ในขณะเดียวกันก็ทำให้บุคคลต้องเผชิญกับความเสี่ยงทางการเงินมากขึ้น หากขาดความรู้และทักษะในการบริหารจัดการการเงิน อาจนำไปสู่การใช้จ่ายเกินความจำเป็น การก่อหนี้ และการขาดการวางแผนทางการเงิน (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2022) องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ระบุว่า ความฉลาดรู้ทางการเงินเป็นทักษะพื้นฐานที่ประชาชนทุกช่วงวัยควรได้รับการพัฒนา เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถวางแผนการเงิน ตัดสินใจทางการเงินได้อย่างเหมาะสม และมีพฤติกรรมการออมที่ดี ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการเงินและเพิ่มความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครัวเรือนในระยะยาว (OECD, 2020)

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินมาอย่างต่อเนื่อง โดยธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินโครงการและกิจกรรมเพื่อยกระดับความรู้ทางการเงินของประชาชน ผลการสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทยตามกรอบ OECD/INFE พบว่า แม้คนไทยจะมีความรู้ทางการเงินเพิ่มขึ้น แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านพฤติกรรมทางการเงิน โดยเฉพาะการออมอย่างสม่ำเสมอ การวางแผนทางการเงิน และการเตรียมพร้อมสำหรับเหตุการณ์ไม่คาดคิด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ายังมีความจำเป็นในการพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงินของประชาชนอย่างต่อเนื่อง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

นักเรียนและนักศึกษาเป็นกลุ่มที่กำลังเรียนรู้การบริหารจัดการการเงินของตนเอง หลายคนได้รับเงินจากผู้ปกครอง รายได้จากการทำงานพิเศษ หรือรายได้จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จึงต้องตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้จ่าย การออม และการวางแผนทางการเงินด้วยตนเอง หากนักเรียนและนักศึกษามีความรู้ทางการเงิน มีทัศนคติที่ดีต่อการออม และมีพฤติกรรมทางการเงินที่เหมาะสม จะสามารถบริหารจัดการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดโอกาสเกิดปัญหาทางการเงินในอนาคต วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่เป็นสถาบันที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะวิชาชีพควบคู่กับการดำรงชีวิตในสังคม การส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินให้แก่นักเรียนและนักศึกษาจึงมีความสำคัญ

เนื่องจากจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการเงิน การออม และการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม อันจะนำไปสู่การสร้างวินัยทางการเงินและความมั่นคงในอนาคต

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ เพื่อศึกษาระดับความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออม ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดรู้ทางการเงินกับพฤติกรรมการออม โดยผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับสถานศึกษาในการพัฒนากิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมความรู้ทางการเงินและสร้างพฤติกรรมการออมที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ระดับความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

1.2.2 ระดับพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของความฉลาด รู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โดยศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกันความฉลาดรู้ทางการเงิน และพฤติกรรมการออม

1.4.2 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในช่วงระหว่าง วันที่ 18 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2569 ถึง วันที่ 14 เดือนกันยายน พ.ศ. 2569 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานประกอบด้วย การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การจัดทำ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจน การสรุปผลและจัดทำรายงานวิจัยให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

1.4.3 ขอบเขตด้านสถานที่

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการศึกษาใน วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยเก็บ รวบรวมข้อมูลจากนักเรียนและนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2569 ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 ความฉลาดรู้ทางการเงิน คือ การผสมผสานของ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ(Skills) ทัศนคติ (Attitudes) และที่จำเป็นต่อการตัดสินใจทางการเงินอย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงินของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุความมั่นคงทางการเงินและยกระดับคุณภาพชีวิตในระยะยาว

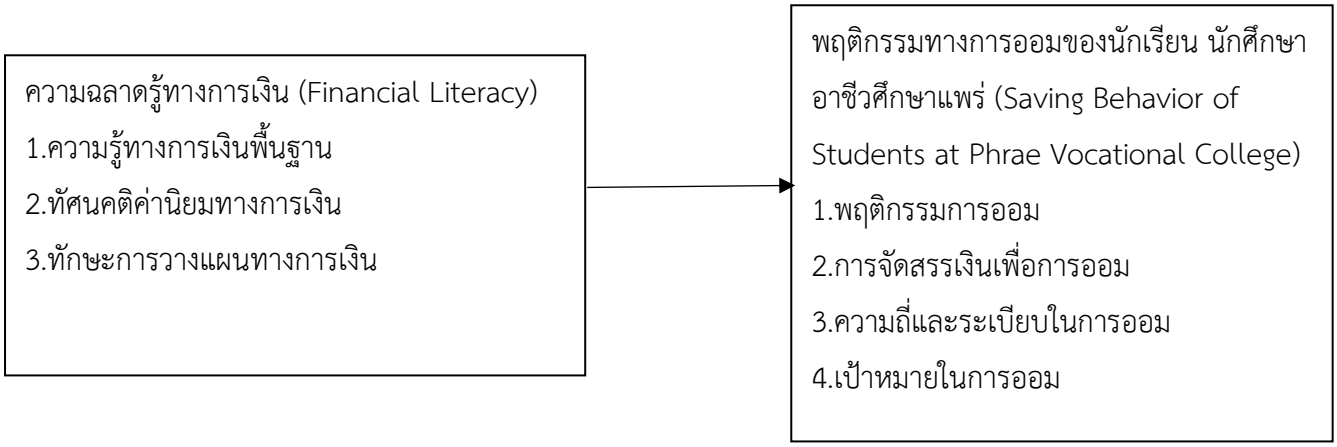
1.5.2 พฤติกรรมการออม คือ การปฏิบัติของบุคคลในการจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่งไว้เพื่อการออมแทนการนำไปใช้จ่ายในปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน รองรับค่าใช้จ่ายในอนาคต และลดความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ทั้งนี้ พฤติกรรมการออมสะท้อนถึงการวางแผนทางการเงิน การควบคุมการใช้จ่าย และความสามารถในการบริหารจัดการรายได้ของแต่ละบุคคล

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทราบถึงระดับความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

1.6.2 ทราบถึงระดับพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวการวิจัย

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงงานวิชาชีพเรื่อง ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

2.3 ทฤษฎีความพึงพอใจ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน

ความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) เป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน เนื่องจากช่วยให้บุคคลสามารถบริหารจัดการรายได้ วางแผนการใช้จ่าย การออม การลงทุน และการตัดสินใจทางการเงินได้อย่างเหมาะสม อันนำไปสู่ความมั่นคงทางการเงินและคุณภาพชีวิตที่ดี

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ให้ความหมายว่า ความฉลาดรู้ทางการเงิน คือ การผสมผสานของ ความตระหนักรู้ (Awareness) ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ทัศนคติ (Attitudes) และพฤติกรรม (Behaviors) ที่จำเป็นต่อการตัดสินใจทางการเงินอย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลสามารถบรรลุความเป็นอยู่ที่ดีทางการเงิน (Financial Well-being) และมีคุณภาพชีวิตที่มั่นคง (OECD, 2020).

OECD ยังอธิบายเพิ่มเติมว่า ความฉลาดรู้ทางการเงินไม่ได้หมายถึงการมีความรู้ทางการเงินเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนทางการเงิน การบริหารรายรับ–รายจ่าย การออม การลงทุน และการจัดการความเสี่ยงทางการเงินในสถานการณ์จริง เพื่อให้สามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเอง

โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ของ OECD ให้ความหมายว่า ความฉลาดรู้ทางการเงิน คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและความเสี่ยงทางการเงิน รวมทั้งทักษะ แรงจูงใจ และความมั่นใจในการนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ตัดสินใจทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ทางการเงินของบุคคลและสังคม ตลอดจนสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม

สำหรับประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยได้นำกรอบแนวคิดของ OECD/INFE มาใช้ในการประเมินระดับความฉลาดรู้ทางการเงินของประชาชน โดยแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior) และทัศนคติทางการเงิน (Financial Attitude) ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการมีสุขภาวะทางการเงินที่ดีของประชาชน

2.1.1 องค์ประกอบของความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ประยุกต์กรอบแนวคิดของ Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD/INFE, 2020) ร่วมกับแนวคิดของ Atkinson และ Messy (2012), Nyhus (2017) และ Katona (1975) เพื่อกำหนดองค์ประกอบของความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โดยแบ่งออกเป็น 7 องค์ประกอบ ดังนี้

ความรู้ทางการเงินพื้นฐาน (Financial Knowledge) ความรู้ทางการเงินพื้นฐาน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทางการเงินที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เช่น รายรับ รายจ่าย การออม ดอกเบี้ย เงินเฟ้อ การจัดทำงบประมาณ และการบริหารจัดการเงิน ซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจทางการเงินได้อย่างเหมาะสม (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2020; Atkinson & Messy, 2012)

ทัศนคติค่านิยมทางการเงิน (Financial Attitude) ทัศนคติค่านิยมทางการเงิน หมายถึง ความเชื่อ ค่านิยม และมุมมองของบุคคลที่มีต่อการใช้จ่าย การออม และการวางแผนทางการเงิน บุคคลที่มีทัศนคติทางการเงินที่ดีจะให้ความสำคัญกับการใช้เงินอย่างมีเหตุผล การออมอย่างสม่ำเสมอ และการวางแผนเพื่อความมั่นคงทางการเงินในอนาคต (OECD, 2020)

ทักษะการวางแผนการเงิน (Financial Planning Skills) ทักษะการวางแผนการเงิน หมายถึง ความสามารถในการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน การวางแผนรายรับ–รายจ่าย การจัดสรรเงิน การติดตามค่าใช้จ่าย และการวางแผนการออม เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ (OECD, 2020; Atkinson & Messy, 2012)

พฤติกรรมการออม หมายถึง จำนวนเงินออมที่กันจากรายได้มา เก็บสะสมไว้เพื่อมีไว้ใช้จ่ายในอนาคต โดยการออม ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่าของเงินต้น โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเงินต้นเป็นสำคัญ [8] (ศิวัช กรุณาเพ็ญ, 2560)

การจัดสรรเงินเพื่อการออม (Allocation of Money for Saving) การจัดสรรเงินเพื่อการออม หมายถึง การแบ่งรายได้หรือเงินที่ได้รับส่วนหนึ่งไว้สำหรับการออมก่อนนำไปใช้จ่ายในด้านอื่น โดยคำนึงถึงความจำเป็นของค่าใช้จ่ายและเป้าหมายทางการเงิน เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินและ

เตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต การจัดสรรเงินเพื่อการออมสะท้อนถึงการมีวินัยในการใช้เงินและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสม (OECD, 2020; Atkinson & Messy, 2012)

ความถี่และระเบียบในการออม (Saving Frequency and Saving Discipline) ความถี่และระเบียบในการออม หมายถึง การออมเงินอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และมีวินัยตามแผนที่กำหนด แม้ว่าจะมีรายได้ไม่แน่นอนหรือมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น การออมอย่างต่อเนื่องถือเป็นพฤติกรรมทางการเงินที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว (OECD, 2020; Nyhus, 2017)

เป้าหมายในการออม (Saving Goals) เป้าหมายในการออม หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการออมเงินอย่างชัดเจน เช่น การออมเพื่อการศึกษา การออมเพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน การออมเพื่อซื้อทรัพย์สิน หรือการออมเพื่อความมั่นคงในอนาคต การมีเป้าหมายในการออมช่วยสร้างแรงจูงใจและทำให้บุคคลสามารถวางแผนการเงินได้อย่างเป็นระบบ (OECD, 2020; Nyhus, 2017; Katona, 1975)

2.1.2 ความสำคัญของความฉลาดรู้ทางการเงิน

ความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) เป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมถึงการขยายตัวของบริการทางการเงินและเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้ประชาชนต้องเผชิญกับการตัดสินใจทางการเงินที่ซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้น การมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และทัศนคติทางการเงินที่เหมาะสมจะช่วยให้บุคคลสามารถวางแผนการเงิน ใช้จ่าย ออม ลงทุน และจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่ความมั่นคงและความเป็นอยู่ที่ดีทางการเงิน (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2020).

OECD (2020) ระบุว่า ความฉลาดรู้ทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจทางการเงินได้อย่างมีข้อมูล มีเหตุผล และสามารถรับมือกับความเสี่ยงทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ ยังช่วยส่งเสริมความสามารถในการสร้างความมั่นคงทางการเงิน ลดปัญหาหนี้สิน และเพิ่มระดับสุขภาวะทางการเงิน (Financial Well-being) ของประชาชนโดยรวม

ผลการประเมินของโครงการ PISA ยังชี้ให้เห็นว่า นักเรียนที่มีระดับความฉลาดรู้ทางการเงินสูง มีแนวโน้มที่จะบริหารจัดการเงินได้ดีกว่า มีการออมเงิน การวางแผนการใช้จ่าย และการตัดสินใจทางการเงินที่เหมาะสมมากกว่านักเรียนที่มีระดับความฉลาดรู้ทางการเงินต่ำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงินตั้งแต่วัยเรียนมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยผู้ใหญ่

สำหรับประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยได้นำกรอบแนวคิดของ OECD/INFE มาใช้ในการส่งเสริมความรู้ทางการเงินแก่ประชาชน โดยมุ่งพัฒนาให้ประชาชนมีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมทางการเงินที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถบริหารจัดการการเงินของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ

สร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินในระยะยาว ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินพื้นฐาน (Financial Knowledge)

ความรู้ทางการเงินพื้นฐาน (Financial Knowledge) เป็นองค์ประกอบสำคัญของความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ซึ่งหมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทางการเงินที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เช่น การออม การลงทุน ดอกเบี้ย เงินเฟ้อ ความเสี่ยง ผลตอบแทน การกู้ยืม และการบริหารจัดการรายรับ–รายจ่าย ความรู้เหล่านี้ช่วยให้บุคคลสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทางเลือก และตัดสินใจทางการเงินได้อย่างเหมาะสม (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2020).

OECD/INFE (2020) อธิบายว่า ความรู้ทางการเงินเป็นพื้นฐานที่ช่วยให้บุคคลสามารถเข้าใจแนวคิดและความเสี่ยงทางการเงิน รวมทั้งสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้จ่าย การออม การลงทุน และการวางแผนทางการเงิน เพื่อสร้างความมั่นคงและความเป็นอยู่ที่ดีทางการเงินในระยะยาว

Atkinson และ Messy (2012) กล่าวว่า ความรู้ทางการเงินเป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักของความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยบุคคลที่มีความรู้ทางการเงินเพียงอย่างเดียวอาจยังไม่เพียงพอ แต่จำเป็นต้องสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ร่วมกับทักษะ ทัศนคติ และพฤติกรรมทางการเงิน เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่เหมาะสมและนำไปสู่ความมั่นคงทางการเงิน

นอกจากนี้ กรอบการประเมิน PISA 2022 ได้อธิบายว่า ความรู้ทางการเงินของผู้เรียนครอบคลุมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทางการเงิน ความเสี่ยงทางการเงิน และความสามารถในการนำความรู้ดังกล่าวไปใช้แก้ปัญหาและตัดสินใจในสถานการณ์จริง ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองและสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติทางการเงิน (Financial Attitude)

ทัศนคติทางการเงิน (Financial Attitude) เป็นองค์ประกอบสำคัญของความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อ ค่านิยม มุมมอง และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการใช้เงิน การออม การใช้จ่าย และการวางแผนทางการเงิน ทัศนคติที่ดีจะส่งผลให้บุคคลมีแนวโน้มในการตัดสินใจทางการเงินอย่างรอบคอบ มีการวางแผนเพื่ออนาคต และให้ความสำคัญกับการออมมากกว่าการใช้จ่ายเพื่อความพึงพอใจในระยะสั้น (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2020).

OECD/INFE (2020) อธิบายว่า แม้ว่าบุคคลจะมีความรู้และทักษะทางการเงินเพียงพอ แต่การตัดสินใจทางการเงินยังขึ้นอยู่กับทัศนคติที่มีต่อเงินและการวางแผนในอนาคตด้วย โดยบุคคลที่มีทัศนคติทางการเงินที่ดีมักให้ความสำคัญกับการออมระยะยาว ไม่ใช้จ่ายเกินความจำเป็น และไม่ยึดติด

กับการใช้ชีวิตเพื่อความสุขเฉพาะหน้า ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความมั่นคงและสุขภาวะทางการเงินในระยะยาว

Atkinson และ Messy (2012) กล่าวว่า ทัศนคติทางการเงินเป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักของความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยสะท้อนถึงแนวโน้มในการวางแผนเพื่ออนาคต การควบคุมการใช้จ่าย และการให้ความสำคัญกับการออม ซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมทางการเงินของบุคคล หากบุคคลมีทัศนคติที่ดี ย่อมมีแนวโน้มที่จะบริหารจัดการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบมากขึ้น

นอกจากนี้ กรอบการประเมิน PISA 2022 ยังระบุว่า ทัศนคติทางการเงินเป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะทางการเงินไปประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจในสถานการณ์จริง โดยผู้ที่มีทัศนคติทางการเงินที่ดีจะสามารถวางแผนการเงิน ควบคุมการใช้จ่าย และกำหนดเป้าหมายทางการเงินได้อย่างเหมาะสม ซึ่งนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีทางการเงินของตนเองและสังคม

2.1.5 ทักษะการวางแผนทางการเงิน (Financial Planning Skills)

เป็นองค์ประกอบสำคัญของความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ซึ่งหมายถึงความสามารถของบุคคลในการนำความรู้และทัศนคติทางการเงินมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนและบริหารจัดการการเงินของตนเองอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดทำงบประมาณ การวางแผนรายรับ–รายจ่าย การจัดสรรเงินเพื่อการออม การเตรียมเงินสำรองฉุกเฉิน และการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน เพื่อให้สามารถบรรลุความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2020).

OECD/INFE (2020) อธิบายว่า ความฉลาดรู้ทางการเงินไม่ได้ประกอบด้วยเพียงความรู้ทางการเงินเท่านั้น แต่ยังรวมถึง ทักษะ (Skills) ในการนำความรู้ไปใช้ตัดสินใจและวางแผนทางการเงินอย่างเหมาะสม โดยบุคคลที่มีทักษะการวางแผนทางการเงินที่ดีจะสามารถบริหารรายรับ–รายจ่าย วางแผนการออม เตรียมความพร้อมสำหรับเหตุการณ์ไม่คาดคิด และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้อย่างเหมาะสม ซึ่งนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีทางการเงิน (Financial Well-being) ในระยะยาว

Atkinson และ Messy (2012) กล่าวว่า ทักษะการวางแผนทางการเงินสะท้อนผ่านความสามารถในการจัดการรายได้ การควบคุมค่าใช้จ่าย การวางแผนล่วงหน้า และการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน โดยบุคคลที่มีทักษะดังกล่าวมักมีพฤติกรรมทางการเงินที่เหมาะสม เช่น การออมอย่างสม่ำเสมอ การติดตามสถานะทางการเงินของตนเอง และการหลีกเลี่ยงปัญหาหนี้สินที่เกินความสามารถในการชำระ

นอกจากนี้ กรอบการประเมิน PISA 2022 ยังให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะทางการเงินในการแก้ไขปัญหาในชีวิตจริง โดยผู้ที่มีทักษะการวางแผนทางการเงินจะสามารถกำหนดเป้าหมายทางการเงิน วิเคราะห์ทางเลือก และตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ทาง

การเงินที่หลากหลาย ซึ่งช่วยส่งเสริมความมั่นคงทางการเงินของตนเองและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม (Saving Behavior)

พฤติกรรมการออม (Saving Behavior) หมายถึง การกระทำหรือรูปแบบการปฏิบัติของบุคคลในการบริหารจัดการรายได้ของตนเอง โดยแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเก็บสะสมไว้สำหรับใช้จ่ายในอนาคต การสร้างความมั่นคงทางการเงิน การรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน หรือเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้ ซึ่งพฤติกรรมการออมสะท้อนถึงความสามารถในการควบคุมการใช้จ่าย การวางแผนทางการเงิน และความตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมในอนาคต
ตามแนวคิดของ Browning และ Lusardi (1996) กล่าวว่า การออมเป็นกระบวนการตัดสินใจของบุคคลในการเลือกบริโภคในปัจจุบันกับการเก็บสะสมทรัพยากรไว้ใช้ในอนาคต โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ รายได้ ความต้องการในอนาคต ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ และแรงจูงใจในการสร้างความมั่นคงทางการเงิน

นอกจากนี้ Van Raaij และ Gianotten (1990) อธิบายว่า พฤติกรรมการออมของบุคคลไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่ยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านจิตวิทยา เช่น ทัศนคติที่มีต่อเงิน ความเชื่อ ความคาดหวังในอนาคต และความสามารถในการควบคุมตนเอง ซึ่งส่งผลต่อรูปแบบและระดับการออมของแต่ละบุคคล
ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ พฤติกรรมการออม หมายถึง การปฏิบัติของนักเรียน นักศึกษาในการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคล โดยมีการแบ่งรายได้หรือเงินที่ได้รับเพื่อเก็บออม มีความสม่ำเสมอในการออม มีการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน และสามารถควบคุมรายจ่ายเพื่อเพิ่มความสามารถในการออม

2.2.1 การจัดสรรเงินเพื่อการออม หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลในการแบ่งรายได้หรือเงินที่ได้รับออกเป็นส่วนต่าง ๆ โดยกำหนดจำนวนเงินส่วนหนึ่งไว้สำหรับการออมก่อนนำเงินไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างวินัยทางการเงิน เนื่องจากช่วยให้บุคคลสามารถสะสมเงินได้อย่างต่อเนื่องและลดปัญหาการใช้จ่ายเกินความจำเป็น ตามแนวคิดของ Lusardi และ Mitchell (2014) กล่าวว่า ความสามารถในการจัดสรรเงินและการวางแผนทางการเงินเป็นองค์ประกอบสำคัญของความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) เนื่องจากบุคคลที่มีความรู้และทักษะทางการเงินจะสามารถจัดการรายได้ วางแผนค่าใช้จ่าย และแบ่งเงินเพื่อการออมได้อย่างเหมาะสม

การจัดสรรเงินเพื่อการออมสามารถพิจารณาได้จากพฤติกรรม เช่น การกันเงินไว้ก่อนใช้จ่าย การกำหนดสัดส่วนเงินออมจากรายรับ การลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และการวางแผนการใช้เงินให้มีเงินเหลือสำหรับอนาคต

2.2.2 ความถี่และระเบียบในการออม หมายถึง ความสม่ำเสมอและความต่อเนื่องในการเก็บออมเงินของบุคคล รวมถึงการมีรูปแบบหรือวิธีการออมที่ชัดเจน เช่น การออมทุกวัน ทุกสัปดาห์ หรือทุกเดือน ซึ่งสะท้อนถึงวินัยทางการเงินและความรับผิดชอบต่อเป้าหมายทางการเงินของตนเอง ตามแนวคิดของ Thaler (1999) ในทฤษฎีบัญชีทางจิตวิทยา (Mental Accounting Theory) อธิบายว่า บุคคลมีแนวโน้มจัดสรรเงินออกเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ เช่น เงินใช้จ่าย เงินออม หรือเงินสำหรับเป้าหมายเฉพาะ ซึ่งการกำหนดระบบการออมอย่างเป็นระเบียบช่วยเพิ่มโอกาสในการบรรลุเป้าหมายทางการเงิน

ดังนั้น ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมที่ดีมักมีการกำหนดช่วงเวลาในการออมอย่างชัดเจน มีความต่อเนื่องในการเก็บเงิน และสามารถรักษาวินัยในการออมได้แม้มีข้อจำกัดด้านรายได้

2.2.3 เป้าหมายในการออม หมายถึง วัตถุประสงค์หรือสิ่งที่บุคคลกำหนดไว้เพื่อเป็นแรงจูงใจในการเก็บสะสมเงิน เช่น การออมเพื่อการศึกษา การซื้อสิ่งของที่จำเป็น การสร้างความมั่นคงในอนาคต การลงทุน หรือการรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน ตามแนวคิดของ Browning และ Lusardi (1996) การกำหนดเป้าหมายในการออมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมการออม เนื่องจากเป้าหมายทำให้บุคคลเห็นความสำคัญของการเก็บเงินและสามารถวางแผนการใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ OECD (2018) ระบุว่า บุคคลที่มีความฉลาดรู้ทางการเงินมักสามารถกำหนดเป้าหมายทางการเงิน วางแผนการออม และติดตามความก้าวหน้าของตนเองได้ ซึ่งช่วยส่งเสริมความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว

2.3 ทฤษฎีความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ นักวิชาการได้ให้ความหมายของความพึงพอใจต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้ Philip Kotler (2003) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างผลการปฏิบัติงานหรือผลลัพธ์ของสินค้าหรือบริการที่ได้รับกับความคาดหวังของตนเอง หากผลการปฏิบัติงานต่ำกว่าความคาดหวัง บุคคลจะเกิดความไม่พึงพอใจ แต่หากผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามหรือสูงกว่าความคาดหวัง จะทำให้เกิดความพึงพอใจหรือความประทับใจอย่างมาก

Richard L. Oliver (1997, 2010) อธิบายว่า ความพึงพอใจเป็น การตอบสนองต่อการได้รับการเติมเต็มความต้องการ (Fulfillment Response) ซึ่งเกิดจากการประเมินของผู้บริโภคว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการสามารถตอบสนองความต้องการได้ในระดับที่น่าพอใจ ทั้งในกรณีที่เป็นไปตามความคาดหวัง สูงกว่าความคาดหวัง หรือต่ำกว่าความคาดหวัง

นอกจากนี้ Oliver (1980) ยังเสนอว่า ความพึงพอใจเกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังก่อนการใช้บริการ (Expectation) กับ ผลการรับรู้หลังการใช้บริการ (Perceived

Performance) หากผลการใช้งานเป็นไปตามหรือสูงกว่าความคาดหวัง จะทำให้เกิดความพึงพอใจ แต่หากผลการใช้งานต่ำกว่าความคาดหวัง จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ ซึ่งแนวคิดนี้เป็นพื้นฐานของทฤษฎีการยืนยันความคาดหวัง (Expectation–Disconfirmation Theory) ที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในงานวิจัยด้านการตลาดและการบริการ

2.3.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีการจูงใจสองปัจจัย (Two-Factor Theory) ทฤษฎีการจูงใจสองปัจจัย (Two-Factor Theory) ได้รับการพัฒนาโดย Frederick Herzberg ร่วมกับ Mausner และ Snyderman ในปี ค.ศ. 1959 จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงานของพนักงาน โดยศึกษาผู้ปฏิบัติงานในหลายองค์กร และพบว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจและปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจเป็นปัจจัยที่แตกต่างกัน จึงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors) และ ปัจจัยค้ำจุนหรือสุขอนามัย (Hygiene Factors)

Herzberg อธิบายว่า ปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors) เป็นปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของงาน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความสำเร็จในการทำงาน (Achievement) การได้รับการยอมรับ (Recognition) ลักษณะของงาน (Work Itself) ความรับผิดชอบ (Responsibility) และโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (Advancement) เมื่อบุคคลได้รับปัจจัยเหล่านี้ จะทำให้เกิดความพึงพอใจและมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

ส่วนปัจจัยค้ำจุนหรือสุขอนามัย (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้แก่ เงินเดือนและค่าตอบแทน นโยบายขององค์กร ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความมั่นคงในงาน และการกำกับดูแล ปัจจัยเหล่านี้ไม่ได้สร้างความพึงพอใจโดยตรง แต่หากขาดหรือไม่เหมาะสม จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ ดังนั้น องค์กรจำเป็นต้องจัดให้มีปัจจัยค้ำจุนในระดับที่เหมาะสมควบคู่กับการส่งเสริมปัจจัยจูงใจ เพื่อให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงานอย่างแท้จริง

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิไล เอื้อปิยฉัตร (2563) ศึกษาเรื่อง “ความรู้ทางการเงิน ตัวกำหนดและผลกระทบที่มีต่อพฤติกรรมการออม” การวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในสังกัดมหาวิทยาลัยบูรพาบางแสน และพนักงานสัญญาจ้างเหมาแรงงาน (กลุ่มแม่บ้าน) จำนวน 346 คน มีวัตถุประสงค์ คือ 1) วัดระดับความรู้ทางการเงินของบุคลากรฯ 2) ศึกษาปัจจัยที่กำหนดระดับความรู้ทางการเงินของบุคลากรฯ และ 3) ศึกษาปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการออมของบุคลากรฯ การ

วิจัยกึ่งทดลอง เป็นการทดลองแบบสองกลุ่ม วัดก่อนและหลังการทดลองกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มแม่บ้าน โดยแยกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการออมของกลุ่มทดลองด้วยการอบรมให้ความรู้ทางการเงินและประเมินผลการอบรมฯ ผลการวิจัยเชิงสำรวจ พบว่า ความรู้ทางการเงินในหมวดความรู้พื้นฐานทางการเงินอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าหมวดพฤติกรรมทางการเงิน และหมวดทัศนคติทางการเงินจากการใช้วิธี OLS พบว่า ปัจจัยด้านประชากรมีผลต่อระดับความรู้ทางการเงินและระดับความรู้ทางการเงินที่เพิ่มขึ้นมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของระดับการออม ผลการวิจัยกึ่งทดลอง การประเมินระดับความรู้ทางการเงินหลังจากมีการอบรมฯให้กับแม่บ้านกลุ่มทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยในหมวดความรู้พื้นฐานฯและหมวดทัศนคติฯ ของแม่บ้านกลุ่มทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นในหมวดพฤติกรรมฯ ที่ไม่พบความแตกต่าง ส่วนการประเมินความตั้งใจออมและการออมจริง พบว่า คะแนนของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

Channak, Chai-Aroon, Jiawiwatkul และLertwatchara (2024) ศึกษาเรื่อง “Understanding the financial literacy of undergraduate students at Thai universities” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความฉลาดรู้ทางการเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาจำนวน 400 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับดอกเบี้ยอย่างง่าย การออมพื้นฐาน ความเสี่ยงจากการลงทุน และเงินเฟ้อ แต่ยังมีความสับสนเกี่ยวกับดอกเบี้ยทบต้น นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีเงินออมและเคยประสบปัญหาทางการเงินในช่วง 6–12 เดือนที่ผ่านมา อีกทั้งมีแนวโน้มพึงพอใจกับการใช้จ่ายมากกว่าการออม ดังนั้น ผู้วิจัยเสนอว่าควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิดและทักษะทางการเงิน เพื่อพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมทางการเงินของนักศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

พิมพ์พร เกษดี (2568) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความรู้ทางการเงินและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณในวัยผู้ใหญ่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดเพชรบูรณ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ทางการเงินของนักเรียน ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณในวัยผู้ใหญ่ และศึกษารูปแบบการออมที่มีผลต่อพฤติกรรมการออม โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าความรู้ทางการเงินมีผลต่อพฤติกรรมการออม และรูปแบบการออมในรูปพันธบัตรรัฐบาลและเงินสดมีผลต่อพฤติกรรมการออมเช่นกัน ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าความรู้ทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการออมของเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้ที่มุ่งศึกษาความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

อชิระ อุตมาน (2567) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงินของนิสิตการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา โดยใช้แอปพลิเคชันการออม” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงินของนิสิตโดยใช้แอปพลิเคชันการออม และศึกษาความพึงพอใจของนิสิตหลังการใช้แอปพลิเคชันการออม ผลการวิจัยพบว่า นิสิตสามารถกำหนดเป้าหมายและวางแผนการออม บริหารจัดการค่าใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการหารายได้พิเศษระหว่างเรียน และมีความรู้เกี่ยวกับการลงทุนเพื่อสร้างผลตอบแทน นอกจากนี้ นิสิตมีความพึงพอใจต่อการใช้แอปพลิเคชันการออมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการใช้แอปพลิเคชันการออมสามารถเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินและสนับสนุนการวางแผนการออมของนักศึกษาได้

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2565) ได้สำรวจทักษะทางการเงินของคนไทย ปี 2565 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทักษะทางการเงินของประชาชนไทย ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางการเงินของประชาชน ผลการสำรวจพบว่า คนไทยมีทักษะทางการเงินโดยรวมอยู่ที่ร้อยละ 71.4 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 67.4 และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD ที่ร้อยละ 60.5 โดยความรู้ทางการเงินอยู่ที่ร้อยละ 69.7 พฤติกรรมทางการเงินอยู่ที่ร้อยละ 70.3 และทัศนคติทางการเงินอยู่ที่ร้อยละ 76.8 นอกจากนี้ พบว่าพฤติกรรมทางการเงินของคนไทยมีพัฒนาการที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการคิดก่อนซื้อ การตัดสินใจทางการเงิน และการเลือกวิธีการออมที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ยังพบประเด็นที่ควรพัฒนา ได้แก่ การวางแผนทางการเงิน การจัดสรรเงิน และการเปรียบเทียบข้อมูลผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ผลการสำรวจดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าความรู้ พฤติกรรม และทัศนคติทางการเงินมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการเงินและการออมของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ที่มุ่งศึกษาความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ปิยรัตน์ กฤษณามระ และคณะ (2557) ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการออมหรือการลงทุนของผู้ออมในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและระดับการออม วัตถุประสงค์ในการออม รูปแบบการออมและการลงทุน รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมหรือการลงทุนของผู้ออมในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ออมมีสัดส่วนการออมโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 29.17 ของรายได้ โดยเหตุผลสำคัญในการออมคือการมองว่าการออมเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานของชีวิต นอกจากนี้ ผู้ออมมีความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทนจากการลงทุน และมีการเลือกรูปแบบการออมที่แตกต่างกันตามความต้องการและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าระดับรายได้ ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน และการตัดสินใจทางการเงิน ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและรูปแบบการออมของบุคคล

ฉัตรชัย สีนาม และคณะ (2569) ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการออมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดปทุมธานี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดปทุมธานี โดยพิจารณาพฤติกรรมการออมในด้านความสม่ำเสมอในการออม การวางแผนและการกำหนดเป้าหมายการออม การจัดสรรรายได้และการควบคุมค่าใช้จ่ายเพื่อการออม และเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ช่วยส่งเสริมการออม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการวางแผนและการกำหนดเป้าหมายการออมมีระดับสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ การจัดสรรรายได้และการควบคุมค่าใช้จ่ายเพื่อการออม ความสม่ำเสมอในการออม และเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ช่วยส่งเสริมการออม ตามลำดับ นอกจากนี้ พบว่านักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกันมีพฤติกรรมการออมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาที่มีสถานภาพการพักอาศัยแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าพฤติกรรมการออมของนักศึกษาเกี่ยวข้องกับการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย การจัดสรรรายได้ และการควบคุมค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นประเด็นที่สอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนและนักศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้

Lusardi และ Mitchell (2014) ศึกษาเรื่อง “The Economic Importance of Financial Literacy: Theory and Evidence” มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนและประเมินงานวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน ทั้งในด้านแนวคิดทางทฤษฎี ระดับความรู้ทางการเงินของประชาชน และผลของความฉลาดรู้ทางการเงินที่มีต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจและการเงินของบุคคล รวมถึงศึกษาผลกระทบของการขาดความรู้ทางการเงินและแนวทางในการส่งเสริมความรู้ทางการเงิน ผลการศึกษาพบว่า ความฉลาดรู้ทางการเงินมีความสำคัญต่อการตัดสินใจทางการเงินของบุคคล โดยเฉพาะการออม การวางแผนเพื่อการเกษียณ และการลงทุน ผู้ที่มีความรู้ทางการเงินในระดับต่ำมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจทางการเงินได้ไม่เหมาะสม และยังพบว่าระดับความรู้ทางการเงินมีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มประชากร ดังนั้น การส่งเสริมความรู้และทักษะทางการเงินจึงมีความสำคัญต่อการช่วยให้บุคคลสามารถวางแผนและตัดสินใจทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ที่ศึกษาความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

Atkinson และ Messy (2012) ศึกษาเรื่อง “Measuring Financial Literacy: Results of the OECD/International Network on Financial Education (INFE) Pilot Study” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและความแตกต่างของความฉลาดรู้ทางการเงินของประชาชนในประเทศต่าง ๆ โดยพิจารณาองค์ประกอบด้านความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน รวมถึงศึกษาความแตกต่างของความฉลาดรู้ทางการเงินตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ เพื่อนำข้อมูลไปใช้

ในการระบุความต้องการและช่องว่างด้านการให้ความรู้ทางการเงิน และเป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายหรือกลยุทธ์ด้านการศึกษาและส่งเสริมความรู้ทางการเงิน ผลการศึกษาจากการสำรวจนำร่องใน 14 ประเทศ พบว่า ประชาชนในแต่ละประเทศมีความรู้ทางการเงินไม่เพียงพอในสัดส่วนที่ค่อนข้างมาก และยังมีโอกาสพัฒนาพฤติกรรมทางการเงินให้ดีขึ้นได้อีกมาก ขณะที่ทัศนคติทางการเงินมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความรู้ พฤติกรรม และทัศนคติทางการเงินเป็นองค์ประกอบสำคัญของความฉลาดรู้ทางการเงิน และควรได้รับการส่งเสริมอย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลสามารถบริหารจัดการและตัดสินใจทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Agarwal และคณะ (2015) ศึกษาเรื่อง“Financial Literacy and Financial Planning: Evidence from India” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความฉลาดรู้ทางการเงินของบุคคลในประเทศอินเดีย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดรู้ทางการเงินกับการวางแผนทางการเงิน โดยพิจารณาความรู้เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย เงินเฟ้อ และการกระจายความเสี่ยง รวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงินกับพฤติกรรมด้านการลงทุน การเลือกหนี้สิน การยอมรับความเสี่ยง และการใช้ประกันภัย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ทางการเงินในระดับค่อนข้างดี แต่ระดับความรู้ทางการเงินมีความแตกต่างกันตามลักษณะทางประชากรและเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ ยังพบว่าความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงิน โดยบุคคลที่มีความรู้ทางการเงินสูงมีแนวโน้มที่จะมีการวางแผนทางการเงินที่ดีกว่า รวมถึงมีแนวโน้มในการตัดสินใจด้านการลงทุนและการจัดการทางการเงินที่เหมาะสมมากขึ้น ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าความรู้ทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการวางแผนและการตัดสินใจทางการเงินของบุคคล ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมและการบริหารจัดการเงินในชีวิตประจำวัน

Mahdzan และ Tabiani (2013) ศึกษาเรื่อง “The Impact of Financial Literacy on Individual Saving: An Exploratory Study in the Malaysian Context” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของความฉลาดรู้ทางการเงินที่มีต่อการออมของบุคคลในประเทศมาเลเซีย รวมทั้งศึกษาปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการออม ได้แก่ ความสม่ำเสมอในการออม พฤติกรรมการยอมรับความเสี่ยง และลักษณะทางประชากรศาสตร์ของบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดรู้ทางการเงินมีผลเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อการออมของบุคคล โดยบุคคลที่มีความรู้ทางการเงินสูงมีแนวโน้มที่จะมีการออมมากขึ้น นอกจากนี้ ความสม่ำเสมอในการออม เพศ รายได้ และระดับการศึกษา มีผลเชิงบวกต่อความน่าจะเป็นในการออมเช่นกัน ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าความฉลาดรู้ทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมพฤติกรรมการออมของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้ที่มุ่งศึกษาความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

Sabri และ MacDonald (2010) ศึกษาเรื่อง “Savings Behavior and Financial Problems among College Students: The Role of Financial Literacy in Malaysia” มี

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการออม ปัญหาทางการเงิน และความรู้ทางการเงินของนักศึกษาในประเทศมาเลเซีย รวมถึงศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทางการเงินในวัยเด็กและการเรียนรู้ทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมและปัญหาทางการเงินของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีความรู้ทางการเงินสูงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการออมมากกว่า และมีปัญหาทางการเงินน้อยกว่านักศึกษาที่มีความรู้ทางการเงินต่ำ นอกจากนี้ ประสบการณ์ทางการเงินในวัยเด็กและการได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางการเงินจากบุคคลรอบตัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเงินของนักศึกษา ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความรู้ทางการเงินมีความสำคัญต่อการส่งเสริมพฤติกรรมการออมและช่วยลดปัญหาทางการเงินของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ที่มุ่งศึกษาความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

Xiao และคณะ (2011) ศึกษาเรื่อง“Antecedents and Consequences of Risky Credit Behavior among College Students: Application and Extension of the Theory of Planned Behavior” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตที่มีความเสี่ยงของนักศึกษา โดยประยุกต์ใช้และขยายทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน รวมทั้งศึกษาบทบาทของความรู้ทางการเงินและอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมทางการเงินของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ทางการเงิน อิทธิพลของผู้ปกครอง ทัศนคติ และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเงินของนักศึกษา โดยความรู้ทางการเงินและปัจจัยทางสังคมมีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเงินที่มีความรับผิดชอบ ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การส่งเสริมความรู้ทางการเงินและทัศนคติที่เหมาะสมตั้งแต่วัยเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรมทางการเงินของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ที่ศึกษาความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

โครงงานวิชาชีพเรื่อง ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ เป็นการทำโครงงานเชิงสำรวจ (Survey Project) คณะผู้จัดทำวิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะหขอมูลและการแปรผล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2569
จำนวนทั้งสิ้น 1,113 คน (งานทะเบียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่, 2569)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ จำนวน 285 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie R.V. and D.W. Morgan (1970 : 608) ซึ่งเป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับและนิยมใช้ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์และการศึกษา และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากโดยเทียบสัดส่วนบัญญัติไตยยางศ์

3.2 เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเรื่อง ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ คือแบบสอบถาม ที่ผู้สร้างขึ้นจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Checklist) มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้น สาขาวิชา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และแหล่งที่มาของรายได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นฉลาดรู้ทางการเงิน
เป็นแบบสอบถามปลายปิด(Closed-ended Questionnaire) ที่ใช้ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิด (Likert Scale) เพื่อศึกษาความฉลาดรู้ทางการเงิน ประกอบด้วย ด้านความรู้ทางการเงินพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ ด้านทัศนคติทางการเงิน จำนวน 5 ข้อ และด้านทักษะการวางแผนทางการเงิน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมการออม
เป็นแบบสอบถามปลายปิด(Closed-ended Questionnaire) ที่ใช้ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิด (Likert Scale) เพื่อศึกษาพติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา ประกอบด้วย ด้านพฤติกรรมการออม จำนวน 5 ข้อ ด้านการจัดสรรเงินเพื่อการออม จำนวน 5 ข้อ ด้านความถี่และระเบียบในการออม จำนวน 5 ข้อ และด้านเป้าหายในการออม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน

3.2.2 การตรวสอบเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินตามลำดับดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกกรมการออมของนักเรียน นักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตเนื้อหาและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยอาศัยแนวคิดด้านความฉลาดรู้ของ OECD/INFE (2022) และแนวคิดด้านพฤติกรรมการออมของ วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล (2557) เป็นกรอบในการสร้างคำถาม

2) การสร้างเครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Checklist) มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นสาขาวิชา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และแหล่งที่มาของรายได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นฉลาดรู้ทางการเงิน

เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) ที่ใช้ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิด (Likert Scale) เพื่อศึกษาความฉลาดรู้ทางการเงิน ประกอบด้วย ด้านความรู้ทางการเงินพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ ด้านทัศนคติทางการเงิน จำนวน 5 ข้อ และด้านทักษะการวางแผนทางการเงิน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมการออม

เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) ที่ใช้ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิด (Likert Scale) เพื่อศึกษาพติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา ประกอบด้วย ด้านพฤติกรรมการออม จำนวน 5 ข้อ ด้านการจัดสรรเงินเพื่อการออม จำนวน 5 ข้อ ด้านความถี่และระเบียบในการออม จำนวน 5 ข้อ และด้านเป้าหายในการออม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยได้จัดเตรียมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้วทั้งในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จากนั้นดำเนินการจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาในครั้งนี้

3.3.2 เมื่อได้รับอนุญาตให้ดำเนินการเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ประสานงานกับอาจารย์ประจำสาขาวิชาและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งเตรียมความพร้อมด้านเอกสารแบบสอบถามให้เพียงพอต่อจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.3.3 ก่อนดำเนินการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ความสำคัญของการศึกษา วิธีการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบว่าข้อมูลจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ และนำเสนอผลในภาพรวมเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจและพิทักษ์สิทธิของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.3.4 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ จำนวน 285 คน โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบสำรวจ (Survey Research) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อำนวยความสะดวกในการตอบแบบสอบถาม และเปิดโอกาสให้ผู้ตอบสอบถามข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อคำถามได้ตลอดระยะเวลาการเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสอดคล้องกับความเป็นจริงมากที่สุด

3.3.5 ภายหลังการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ติดตามและรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างให้ครบตามจำนวนที่กำหนด รวมทั้งตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน เพื่อให้มั่นใจว่ามีข้อมูลเพียงพอต่อการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

3.3.6 เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในแต่ละฉบับ โดยพิจารณาความครบถ้วนของการตอบคำถาม ความชัดเจนของข้อมูล และความสอดคล้องของคำตอบ หากพบแบบสอบถามที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์หรือไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ผู้วิจัยจะพิจารณาคัดออกจากการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3.3.7 หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการลงรหัสข้อมูล (Coding) และบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ทางสถิติ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติที่กำหนดไว้ ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปรผล

3.4.1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.4.2 การวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ระดับเกณฑ์การให้คะแนน		ความหมาย
เชิงคุณภาพ	**เชิงปริมาณ**	
มากที่สุด	4.51 – 5.00	นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน / พฤติกรรมการออม อยู่ในระดับมากที่สุด
มาก	3.51 – 4.50	นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน / พฤติกรรมการออม อยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	2.51 – 3.50	นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน / พฤติกรรมการออม อยู่ในระดับปานกลาง
น้อย	1.51 – 2.50	นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน / พฤติกรรมการออม อยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	1.00 – 1.50	นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน / พฤติกรรมการออม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 ค่าความถี่ (Frequency) ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เมื่อ f = ค่าความถี่ของข้อมูลแต่ละรายการ (ณัฐพล ขันธไชย, 2567, หน้า 112)

3.7.2 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคำนวณจากสูตร (นิภาพรรณ เจนสันติกุล, 2565, หน้า 88)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ P = ร้อยละ

เมื่อ f = จำนวนความถี่ที่พบ

เมื่อ n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3.7.3 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สำหรับวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีและการตัดสินใจสั่งอาหารออนไลน์ นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ (ณัฐชยา เทียมศิริ, 2565, หน้า 45)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

เมื่อ $\sum x$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

เมื่อ n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงงานวิชาชีพเรื่อง ความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความฉลาดรู้ทางการเงิน ศึกษาระดับพฤติกรรมการออม และวิเคราะห์ความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียนและนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนและนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลที่ได้รับจากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยนำเสนอข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับความฉลาดรู้ทางการเงิน และระดับพฤติกรรมการออม รวมถึงผลการวิเคราะห์ความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออม ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย เพื่อให้สามารถแสดงผลการวิจัยได้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความฉลาดรู้ทางการเงิน

4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการออม

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นนักเรียนและนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ จำนวน 285 คน โดยข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้น สาขาวิชา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	76	26.67
หญิง	209	73.33
รวม	285	100

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
2.อายุ		
ต่ำกว่า 18 ปี	75	26.32
18-20	138	48.42
มากกว่า 20 ปี	72	2526
รวม	285	100

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
3.ระดับชั้น		
ปวช.1	61	21.40
ปวช.2	54	18.95
ปวช.3	45	15.79
ปวส.1	70	24.56
ปวส.2	55	19.30
รวม	285	100

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
4.สาขาวิชา		
การบัญชี	162	56.84
การตลาด	29	10.18
เทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล	7	2.46
การจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน	4	1.40
การจัดการสำนักงานดิจิทัล	14	4.91
ดิจิทัลกราฟิก	18	6.32
อาหารและโภชนาการ	26	9.12
แฟชั่นและสิ่งทอ	3	1.05
การโรงแรม	17	5.96
วิจิตรศิลป์	2	0.70
คหกรรมศาสตร์	3	1.05
รวม	285	100

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
4.รายรับต่อเดือน		
ต่ำกว่า 3,000	65	22.81
3,001 – 5,000	64	22.46
5,001 – 7,000	111	38.95
มากกว่า 7,000	45	15.79
รวม	285	100

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
5.แหล่งที่มาหลักของเงินที่ได้รับ		
เงินที่ได้รับจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง	176	62.86
รายได้จากการทำงานพิเศษ / งานพาร์ทไทม์	61	21.79
ทุนการศึกษา	34	12.14
เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ. / กรอ.)	10	3.57
รวม	285	100

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 72.57 รองลงมาเป็น เพศชาย จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยล**ะ 26.39** และมีผู้ไม่ระบุเพศ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.04 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18–20 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 47.92 รองลงมา ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 26.04 และผู้ที่มีอายุ มากกว่า 20 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 นอกจากนี้ มีผู้ไม่ระบุอายุ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.04 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านระดับชั้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้น ปวส.1 จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 24.31 รองลงมา ได้แก่ ปวช.1 จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 21.18 ปวส.2 จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 ปวช.2 จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และ ปวช.3 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15.62 ตามลำดับ โดยมีผู้ไม่ระบุระดับชั้น จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.04 เมื่อพิจารณาด้านสาขาวิชา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ใน สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 รองลงมา ได้แก่ สาขาการตลาด จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 10.07 สาขาอาหารและโภชนาการ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.03 สาขาดิจิทัลกราฟิก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 สาขาการโรงแรม จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.90 สาขาการจัดการสำนักงานดิจิทัล จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.86 สาขา

เทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.43 สาขาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.39 สาขาแฟชั่นและสิ่งทอ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.04 สาขาคหกรรมศาสตร์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.04 และ สาขาวิจิตรศิลป์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.69 ตามลำดับ โดยมีผู้ไม่ระบุสาขาวิชา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.04 เมื่อพิจารณาด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001–7,000 บาทต่อเดือน จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 38.54 รองลงมา ได้แก่ ผู้ที่มี**ราย**ได้ ต่ำกว่า 3,000 บาท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 22.57 ผู้ที่มีรายได้ 3,001–5,000 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และผู้ที่มีรายได้ มากกว่า 7,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15.62 ตามลำดับ โดยมีผู้ไม่ระบุรายได้ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.04 ตามลำดับ

4.2 ผลการิเคราะห์ข้อมูลด้านความฉลาดรู้ทางการเงินพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ทางการเงินพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านความรู้ทางการเงินพื้นฐาน ด้านทัศนคติทางการเงิน ด้านทักษะการวางแผนทางการเงิน แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ด้านความฉาดรู้ทางการเงิน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินของนักเรียนนักศึกษา	($\bar{x}$)	S.D.	การแปรผล	อันดับ
ด้านความรู้ทางการเงินพื้นฐาน				
1.ท่านเข้าใจความแตกต่างระหว่าง สิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตกับสิ่งที่ตอบสนองความต้องการส่วนตัว	4.86	0.37	มากที่สุด	1
2.ท่านทราบวิธีคำนวณสัดส่วนเงินเก็บออมก่อนที่จะนำเงินส่วนที่เหลือไปใช้จ่าย	4.45	0.60	มากที่สุด	5
3.ท่านรู้และเข้าใจว่าการฝากเงินประเภทประจำกับธนาคารจะได้รับอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าบัญชีออมทรัพย์ทั่วไป	4.67	0.52	มากที่สุด	4
4.ท่านเข้าใจว่าภาวะเงินเฟ้อมีผลทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้นและทำให้มูลค่าของเงินเก็บลดลงในอนาคต	4.67	0.54	มากที่สุด	3
5.ท่านมีความรู้ในการจำแนกและรู้เท่าทันภัยทางการเงินรูปแบบต่าง ๆ ในปัจจุบัน เช่น แก๊งคอลเซ็นเตอร์ หรือลิงก์หลอกลวง	4.74	0.49	มากที่สุด	2

สรุปด้านความรู้ทางการเงินพื้นฐาน	**4.86**	**0.37**	**มาก ที่สุด**	
ด้านทัศนคติทางการเงิน				
1.ท่านเห็นความสำคัญของการออมเงินตั้งแต่ในวัยเรียนโดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีรายได้ประจำ	4.73	0.74	มาก ที่สุด	2
2.ท่านพึงพอใจกับการเก็บออมเงินเพื่อซื้อของที่อยากได้ด้วยตนเอง มากกว่าการกู้ยืมหรือขอหยิบยืมจากผู้อื่น	4.66	0.56	มาก ที่สุด	5
3.ท่านให้ความสำคัญกับการวางแผนการเงินเพื่ออนาคตระยะยาว มากกว่าความสุขจากการใช้จ่ายในปัจจุบัน	4.62	0.56	มาก ที่สุด	
4.ท่านตระหนักและกังวลใจหากตนเองไม่มีเงินสำรองเก็บไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน	4.72	0.49	มาก ที่สุด	3
5.ท่านเชื่อมั่นว่าการตั้งเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจนจะช่วยให้ท่านมีระเบียบวินัยในการออมเงินมากขึ้น	4.79	0.45	มาก ที่สุด	1
สรุปด้านทัศคติทางการเงิน	**4.70**	**0.51**	**มาก ที่สุด**	
ด้านทักษะการวางแผนทางการเงิน				
1.ท่านแยกเงินส่วนหนึ่งไว้เป็น “เงินออม” ทันทีที่ได้รับรายรับ ก่อนที่จะนำไปใช้จ่ายอื่น ๆ	4.76	0.46	มาก ที่สุด	3
2.ท่านจดบันทึกรายรับ–รายจ่ายของตนเองเป็นประจำไม่ว่าจะลงสมุดหรือใช้แอปพลิเคชัน	4.62	0.56	มาก ที่สุด	5
3.ท่านทำการเปรียบเทียบราคาและคุณภาพของสินค้าจากหลายแหล่งก่อนตัดสินใจซื้อทุกครั้ง	4.68	0.54	มาก ที่สุด	4
4.ท่านควบคุมการใช้จ่ายของตนเองให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ โดยไม่ต้องกู้ยืมจากผู้อื่น	4.75	0.55	มาก ที่สุด	2
5.ท่านตรวจสอบยอดเงินคงเหลือในบัญชีหรือกระเป๋าเงินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อวางแผนการใช้จ่ายในแต่ละวัน	4.76	0.50	มาก ที่สุด	1
สรุปด้านทักษะการวางแผนทางการเงิน	**4.71**	**0.53**	**มาก ที่สุด**	

จากตารางที่ 2 ความฉลาดรู้ทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะการวางแผนทางการเงินมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 4.71 รองลงมาคือ ด้านทัศนคติทางการเงิน มีค่าเฉลี่ย 4.70 และด้านความรู้ทางการเงินพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย 4.68 ตามลำดับ ด้านความรู้ทางการเงินพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.68 และ S.D. = 0.53 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การเข้าใจความแตกต่างระหว่างสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตกับสิ่งที่ตอบสนองความต้องการส่วนตัว มีค่าเฉลี่ย 4.86 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สามารถแยกแยะระหว่างรายจ่ายที่จำเป็นกับรายจ่ายที่เกิดจากความต้องการส่วนตัวได้ รองลงมาคือ การมีความรู้ในการจำแนกและรู้เท่าทันภัยทางการเงิน มีค่าเฉลี่ย 4.74 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การทราบวิธีคำนวณสัดส่วนเงินเก็บออมก่อนนำเงินส่วนที่เหลือไปใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ย 4.45 แม้จะยังอยู่ในระดับมากที่สุด แต่สะท้อนให้เห็นว่าด้านการคำนวณสัดส่วนเงินออมยังเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ด้านทัศนคติทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 และ S.D. = 0.51 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การเชื่อมั่นว่าการตั้งเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจนจะช่วยให้มีระเบียบวินัยในการออมมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.79 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามตระหนักถึงความสำคัญของการมีเป้าหมายในการบริหารเงิน รองลงมาคือ การเห็นความสำคัญของการออมตั้งแต่วัยเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.73 และการตระหนักถึงความสำคัญของเงินสำรองฉุกเฉิน มีค่าเฉลี่ย 4.72 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การให้ความสำคัญกับการวางแผนการเงินระยะยาวมากกว่าความสุขจากการใช้จ่ายในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ย 4.62 ด้านทักษะการวางแผนทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.71 และ S.D. = 0.53 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การแยกเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินออมทันทีเมื่อได้รับรายรับ และการตรวจสอบยอดเงินคงเหลือในบัญชีหรือกระเป๋าเงินอย่างสม่ำเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.76 เท่ากัน รองลงมาคือ การควบคุมการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 4.75 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจดบันทึกรายรับ–รายจ่ายเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ย 4.62 ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการออม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการออม ประกอบด้วย การจัดสรรเงินเพื่อการออม ด้านพฤติกรรมการออม ความถี่ระเบียบในการออม เป้าหมายในการออม แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลกรวิเคาะห์ข้อทูลด้านพฤติกรรมการออม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวแพร่	($\bar{x}$)	S.D.	การแปรผล	อันดับ
ด้านการจัดสรรเงินเพื่อการออม				
1.ท่านแบ่งเงินส่วนหนึ่งไว้สำหรับการออมทุกครั้งที่ได้รับเงิน	4.79	0.44	มากที่สุด	1
2.ท่านออมเงินก่อนนำเงินไปใช้จ่าย	4.62	0.54	มากที่สุด	5
3.ท่านจัดสรรเงินออมตามสัดส่วนที่วางแผนไว้	4.68	0.54	มากที่สุด	4
4.ท่านพยายามรักษาเงินออมไว้และไม่นำมาใช้โดยไม่จำเป็น	4.72	0.49	มากที่สุด	3
5.ท่านจัดสรรเงินไว้เพื่อการออม แม้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายอื่น	4.75	0.49	มากที่สุด	2
สรุปด้านการจัดสรรเงินเพื่อการออม	**4.71**	**0.51**	**มากที่สุด**	
ด้านพฤติกรรมการออม				
1.ท่านใช้ระบบตัดเงินออมอัตโนมัติผ่านแอปพลิเคชัน	4.76	0.46	มากที่สุด	2
2.ท่านนำเงินโบนัสหรือรายได้พิเศษเข้าบัญชีออมเงินทันที	4.73	0.51	มากที่สุด	3
3.ท่านเปรียบเทียบดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนก่อนเลือกช่องทางออมเงิน	4.66	0.54	มากที่สุด	5
4.ท่านนำเงินออมไปลงทุนในสินทรัพย์ที่หลากหลายเพื่อลดความเสี่ยง	4.70	0.50	มากที่สุด	4
5.ท่านปรับแผนการออมใหม่เมื่อรายได้หรือค่าใช้จ่ายเปลี่ยนแปลง	4.77	0.47	มากที่สุด	1
สรุปด้านพฤติกรรมการออม	**4.73**	**0.50**	**มากที่สุด**	
ด้านความถี่และระเบียบในการออม				
1.ท่านออมเงินเป็นประจำทุกเดือน	4.75	0.47	มากที่สุด	2
2.ท่านออมเงินอย่างต่อเนื่อง	4.75	0.49	มากที่สุด	1
3.ท่านออมเงินแม้ว่าจะได้รับเงินมามาก	4.73	0.51	มากที่สุด	4
4.ท่านยังคงออมเงิน แม้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น	4.70	0.54	มากที่สุด	5
5.ท่านมีวินัยในการออมตามแผนที่กำหนด	4.74	0.50	มากที่สุด	3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวแพร่	$\bar{x}$	S.D.	การแปรผล	อันดับ
สรุปด้านความถี่และระเบียบในการออม	**4.73**	**0.50**	**มากที่สุด**	
ด้านเป้าหมายในการออม				
1.ท่านกำหนดเป้าหมายในการออมเงินไว้อย่างชัดเจน	4.78	0.46	มากที่สุด	1
2.ท่านออมเงินเพื่อใช้ในอนาคต	4.67	0.51	มากที่สุด	4
3.ท่านออมเงินไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน	4.69	0.51	มากที่สุด	2
4.ท่านออมเงินเพื่อการศึกษาหรือพัฒนาตนเอง	4.67	0.55	มากที่สุด	3
5.ท่านยังคงออมเงิน แม้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น	4.67	0.47	มากที่สุด	5
สรุปด้านเป้าหมายในการออม	**4.72**	**0.50**	**มากที่สุด**	

จากตารางที่ 3 พฤติกรรมการออมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.72 และ S.D. = 0.26 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้าน พฤติกรรมการออม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 4.73 รองลงมาคือ ด้านความถี่และระเบียบในการออม มีค่าเฉลี่ย 4.73 ด้าน เป้าหมายในการออม มีค่าเฉลี่ย 4.72 และด้านการจัดสรรเงินเพื่อการออม มีค่าเฉลี่ย 4.71 ตามลำดับ ด้านการจัดสรรเงินเพื่อการออมมีค่าเฉลี่ยรวม 4.71 อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การแบ่งเงินส่วนหนึ่งไว้สำหรับการออมทุกครั้งที่ได้รับเงิน มีค่าเฉลี่ย 4.79 รองลงมาคือ การจัดสรรเงินไว้เพื่อการออมแม้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายอื่น มีค่าเฉลี่ย 4.75 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การออมเงินก่อนนำเงินไปใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ย 4.62 อย่างไรก็ตามยังอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแนวโน้มแบ่งเงินเพื่อการออมและพยายามรักษาเงินออมของตนเอง ด้านพฤติกรรมการออมมีค่าเฉลี่ยรวม 4.73 อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การใช้ระบบตัดเงินออมอัตโนมัติผ่านแอปพลิเคชัน มีค่าเฉลี่ย 4.79 รองลงมาคือ การปรับแผนการออมเมื่อรายได้หรือค่าใช้จ่ายเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ย 4.77 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเปรียบเทียบดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนก่อนเลือกช่องทางออมเงิน มีค่าเฉลี่ย 4.66 ด้านความถี่และระเบียบในการออมมีค่าเฉลี่ยรวม 4.73 อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การออมเงินเป็นประจำทุกเดือน และการออมเงินอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.75 เท่ากัน แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมออมอย่างต่อเนื่อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การออมเงินแม้ว่าจะได้รับเงินไม่มาก มีค่าเฉลี่ย 4.73 แต่ยังอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านเป้าหมายในการออมมีค่าเฉลี่ยรวม 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การกำหนดเป้าหมายในการออมเงินไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.78 รองลงมาคือ การยังคงออมเงินแม้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.76

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การออมเงินเพื่อใช้ในอนาคต และการออมเงินเพื่อการศึกษาหรือพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ย 4.67

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงงานวิชาชีพเรื่อง การวิเคราะห์ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวแพร่ จำนวน 285 คน ได้มาโดยใช้สูตรคำนวณของ Krejcie and Morgan (1970: 608) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้กล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเอกสาร วิทยานิพนธ์ ตำราและบทความวิชาการทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยและแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ โดยแบบสอบถามในการวิจัยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นฉลาดรู้ทางการเงิน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1932) จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมการออม เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions)
ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งถือว่าเป็นที่ยอมรับทางการวิจัยได้ ผ่านเกณฑ์และมีความตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และประสานงานแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็น นักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษาแพร่ จำนวน 285 คน ทั้งนี้ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน จำนวน 285 ฉบับ คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 100.00 ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ประกอบด้วย การหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับข้อคำถามเกี่ยวกับ ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออม ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั้งหมดใช้การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ทั้งนี้ในการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอในรูปแบบคำบรรยาย โดยการแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้น สาขาวิชา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และแหล่งที่มาของรายได้ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวใช้สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความฉลาดรู้ทางการเงิน พบว่า ความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะการวางแผนทางการเงินมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านทัศนคติทางการเงิน และด้านความรู้ทางการเงินพื้นฐาน ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนและนักศึกษามีความสามารถในการนำความรู้และทัศนคติทางการเงินมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเงินในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการจัดสรรเงินเพื่อการออม การควบคุมค่าใช้จ่าย และการวางแผนทางการเงิน

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการออม พบว่า พฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมการออมและด้านความถี่และระเบียบในการออมอยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านเป้าหมายในการออม และด้านการจัดสรรเงินเพื่อการออม ตามลำดับ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนและนักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการออมที่ดี มีการออมอย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนดเป้าหมาย และมีการจัดสรรเงินบางส่วนไว้สำหรับการออมอย่างเหมาะสม

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า นักเรียนและนักศึกษามีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความรู้และทักษะทางการเงิน การวางแผนทางการเงิน การจัดสรรเงินเพื่อการออม การสร้างวินัยในการออม และการกำหนดเป้าหมายในการออม ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนและนักศึกษามีความรู้ ทัศนคติ ทักษะทางการเงิน และวินัยในการออมที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นสำคัญที่ได้ค้นพบจากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้นำมาอภิปรายเพื่อสรุปเป็นข้อยุติ เพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุนหรือขัดแย้ง ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะการวางแผนทางการเงินมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 4.71 รองลงมาคือ ด้านทัศนคติทางการเงิน มีค่าเฉลี่ย 4.70 และด้านความรู้ทางการเงินพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย 4.68 ตามลำดับ ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนและนักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการนำความรู้และทัศนคติทางการเงินมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเงินในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการจัดสรรเงินเพื่อการออม การควบคุมค่าใช้จ่าย และการวางแผนทางการเงิน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ อชิระ อุตมาน (2567) ซึ่งศึกษาเรื่อง “การพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงินของนิสิตการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา โดยใช้แอปพลิเคชันการออม” พบว่า นิสิตสามารถกำหนดเป้าหมายและวางแผนการออม รวมทั้งบริหารจัดการค่าใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำเครื่องมือด้านการออมมาใช้สนับสนุนการวางแผนทางการเงินได้ ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การมีความรู้และทักษะทางการเงินควบคู่กับการกำหนดเป้าหมาย สามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางการเงินไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้ เมื่อพิจารณาด้านความรู้ทางการเงินพื้นฐาน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การเข้าใจความแตกต่างระหว่างสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตกับสิ่งที่ตอบสนองความต้องการส่วนตัว ขณะที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การทราบวิธีคำนวณสัดส่วนเงินเก็บออมก่อนนำเงินส่วนที่เหลือไปใช้จ่าย ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ วิไล เอื้อปิยฉัตร (2563) ซึ่งศึกษาเรื่อง “ความรู้ทางการเงิน ตัวกำหนดและผลกระทบที่มีต่อพฤติกรรมการออม” พบว่า ระดับความรู้ทางการเงินที่เพิ่มขึ้นมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของระดับการออม แสดงให้เห็นว่าความรู้ทางการเงินเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการบริหารจัดการเงินและการออม อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าควรส่งเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้จริง โดยเฉพาะการคำนวณและกำหนดสัดส่วนเงินออม การจัดทำงบประมาณส่วนบุคคล และการบันทึกรายรับ–รายจ่ายอย่างเป็นระบบ ด้านทัศนคติทางการเงิน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยเฉพาะความเชื่อว่าการกำหนดเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจนจะช่วยให้มีระเบียบวินัยในการออมมากขึ้น ผลดังกล่าวสะท้อนว่านักเรียนและนักศึกษามีมุมมองที่ดีต่อการออมและตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนทางการเงินในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ Channak, Chai-Aroon, Jiawiwatkul และ Lertwatchara (2024) ที่เสนอว่าควรส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิดและทักษะทางการเงิน เพื่อพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมทางการเงินของนักศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ด้านทักษะการวางแผนทางการเงิน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 4.71 สะท้อนว่านักเรียนและนักศึกษามีแนวโน้มสามารถนำความรู้และทัศนคติทางการเงินไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเงินของตนเองได้ โดยเฉพาะการแยกเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินออมทันทีเมื่อได้รับรายรับ และการตรวจสอบยอดเงินคงเหลืออย่างสม่ำเสมอ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ อชิระ อุตมาน (2567) ที่พบว่าการกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการออมสามารถช่วยให้นิสิตบริหารจัดการค่าใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมการออมและด้านความถี่และระเบียบในการออมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน คือ 4.73 รองลงมาคือ ด้านเป้าหมายในการออม มีค่าเฉลี่ย 4.72 และด้านการจัดสรรเงินเพื่อการออม มีค่าเฉลี่ย 4.71 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนและนักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการออมที่ดี มีการออมอย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนดเป้าหมาย และมีการจัดสรรเงินบางส่วนไว้สำหรับการออมอย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาด้านการจัดสรรเงินเพื่อการออม พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวม 4.71 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การแบ่งเงินส่วนหนึ่งไว้สำหรับการออมทุกครั้งที่ได้รับเงิน มีค่าเฉลี่ย 4.79 รองลงมาคือ การจัดสรรเงินไว้เพื่อการออมแม้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายอื่น มีค่าเฉลี่ย 4.75 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การออมเงินก่อนนำเงินไปใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ย 4.62 แต่ยังคงอยู่ในระดับมากที่สุด ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนและนักศึกษาส่วนใหญ่มีความตระหนักในการแบ่งเงินไว้สำหรับการออม และให้ความสำคัญกับการเก็บออมก่อนหรือควบคู่กับการใช้ ด้านพฤติกรรมการออม พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวม 4.73 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การใช้ระบบตัดเงินออมอัตโนมัติผ่านแอปพลิเคชัน มีค่าเฉลี่ย 4.79 รองลงมาคือ การปรับแผนการออมเมื่อรายได้หรือค่าใช้จ่ายเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ย 4.77 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเปรียบเทียบดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนก่อนเลือกช่องทางออมเงิน มีค่าเฉลี่ย 4.66 แต่ยังอยู่ในระดับมากที่สุด ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนและนักศึกษามีการนำเครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ มาช่วยในการออม รวมทั้งมีความสามารถในการปรับแผนการออมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางการเงินของตนเอง ด้านความถี่และระเบียบในการออม พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวม 4.73 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การออมเงินเป็นประจำทุกเดือน และ การออมเงินอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.75 เท่ากัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การออมเงินแม้ว่าจะได้รับเงินไม่มาก มีค่าเฉลี่ย 4.73 ซึ่งยังอยู่

ในระดับมากที่สุด ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนและนักศึกษาส่วนใหญ่มีวินัยในการออมและสามารถออมเงินได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของพฤติกรรมการออมที่ดี ด้านเป้าหมายในการออม พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวม 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การกำหนดเป้าหมายในการออมเงินไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.78 รองลงมาคือ การยังคงออมเงินแม้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.76 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การออมเงินเพื่อใช้ในอนาคต และการออมเงินเพื่อการศึกษาหรือพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ย 4.67 เท่ากัน ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนและนักศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการออมที่ชัดเจน และมีความพยายามรักษาพฤติกรรมการออมแม้ต้องเผชิญกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ซึ่งการมีเป้าหมายที่ชัดเจนช่วยสร้างแรงจูงใจและทำให้สามารถวางแผนการเงินได้อย่างเป็นระบบ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ พิมพ์พร เกษดี (2568) ซึ่งศึกษาเรื่อง “การศึกษาความรู้ทางการเงินและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณในวัยผู้ใหญ่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดเพชรบูรณ์” ผลการวิจัยพบว่าความรู้ทางการเงินมีผลต่อพฤติกรรมการออม และรูปแบบการออมบางรูปแบบมีผลต่อพฤติกรรมการออมด้วย ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าความรู้และความเข้าใจทางการเงินมีความสำคัญต่อการสร้างพฤติกรรมการออมของเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่านักเรียนและนักศึกษามีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับมากที่สุด

บรรณาณุกรม

บรรณานุกรม

ณัฐสรณ์ พิจิตตโร, กลางใจ แสงวิจิตร, ธนาวุธ แสงกาศนีย์, และจิตติมา วิเชียรรักษ์. (2568). ความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ: กรณีศึกษากลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 20(1), 196–232.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). รายงานผลสำรวจทักษะทางการเงินของไทย. ธนาคารแห่งประเทศไทย.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566). รายงานผลสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2565. ธนาคารแห่งประเทศไทย.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2567). ผลสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทย ปี 2565: คนไทยมีทักษะการเงินขึ้นต่อเนื่อง. ธนาคารแห่งประเทศไทย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

พัชราภา อินทพรต, วายวุฒฑ์ อยู่ในศิล, และสิรินธร สินจินดาวงศ์. (2566). ความฉลาดรู้ทางการเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบันระดับอุดมศึกษาเอกชน. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 7(4), 1–14.

พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกุล, นิษฐ์ฐา พีระชัยภาวงศ์, ขวัญสุดา วงษ์แหยม, และเสาวนีย์ ธีระกาญจน์. (2568). การพัฒนาหลักสูตรความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับครูในยุคดิจิทัล. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.), 7(3), 694–711.

สมบูรณ์ สารพัด, นภาพร หงษ์ภักดี, สืบพงษ์ หงษ์ภักดี, และสิทธิเดช บำรุงทรัพย์. (2565). ผลกระทบของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทางการเงิน และภาวะเศรษฐกิจที่มีต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของกลุ่มวัยทำงานในจังหวัดชลบุรี. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 14(1), 54–63.

สุธน วงค์แดง. (2568). ความฉลาดรู้ทางการเงินของนักศึกษาครู: กลยุทธ์และแนวทางการเสริมสร้างความพร้อมสู่วิชาชีพในยุคดิจิทัล. วารสาร มจร พุทธโสธรปริทรรศน์, 5(1), 101–115.

ต้องพงศ์ พงษ์พานิช. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 16(2), 35–45.

งานทะเบียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่. (2568). จำนวนนักเรียนนักศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 [เอกสารอัดสำเนา].

Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. Organizational Behavior and Human

Decision Processes, 50(2), 179–211.

Atkinson, A., & Messy, F.-A. (2012). Measuring financial literacy: Results of the OECD/International Network on Financial Education (INFE) pilot study (OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions No. 15). OECD Publishing.

Beal, D. J., & Delpachitra, S. B. (2003). Financial literacy among Australian university students. Economic Papers, 22(1), 65–78.

Bernheim, B. D., Garrett, D. M., & Maki, D. M. (2001). Education and saving: The long-term effects of high school financial curriculum mandates. Journal of Public Economics, 80(3), 435–465.

Borden, L. M., Lee, S.-A., Serido, J., & Collins, D. (2008). Changing college students' financial knowledge, attitudes, and behavior through seminar participation. Journal of Family and Economic Issues, 29(1), 23–40.

Braunstein, S., & Welch, C. (2002). Financial literacy: An overview of practice, research, and policy. Federal Reserve Bulletin, 88(11), 445–457.

Bucciol, A., & Veronesi, M. (2014). Teaching children to save: What is the best strategy for lifetime savings? Journal of Economic Psychology, 45, 1–17.

Chen, H., & Volpe, R. P. (1998). An analysis of personal financial literacy among college students. Financial Services Review, 7(2), 107–128.

Chowa, G. A. N., & Despard, M. R. (2014). The influence of parental financial socialization on youth's financial behavior: Evidence from Ghana. Journal of Family and Economic Issues, 35(3), 376–389.

Churchill, G. A., Jr. (1979). A paradigm for developing better measures of marketing constructs. Journal of Marketing Research, 16(1), 64–73.

Consumer Financial Protection Bureau. (2015). Financial well-being: The goal of financial education. Consumer Financial Protection Bureau.

Danes, S. M. (1994). Parental perceptions of children's financial socialization. Financial Counseling and Planning, 5, 127–149.

Erskine, M., Kier, C., Leung, A., & Sproule, R. (2006). Peer crowds, work experience, and financial saving behaviour of young Canadians. Journal of Economic Psychology, 27(2), 262–284.

Fernandes, D., Lynch, J. G., Jr., & Netemeyer, R. G. (2014). Financial literacy, financial education, and downstream financial behaviors. Management Science, 60(8), 1861–1883.

Gilenko, E., & Chernova, A. (2021). Saving behavior and financial literacy of Russian high school students: An application of a copula-based bivariate probit-regression approach. Children and Youth Services Review, 127, 106122.

Gudmunson, C. G., & Danes, S. M. (2011). Family financial socialization: Theory and critical review. Journal of Family and Economic Issues, 32(4), 644–667.

Hair, J. F., Jr., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2010). Multivariate data analysis (6th ed.). Pearson Education International.

Hastings, J. S., Madrian, B. C., & Skimmyhorn, W. L. (2013). Financial literacy, financial education, and economic outcomes. Annual Review of Economics, 5, 347–373.

Hilgert, M. A., Hogarth, J. M., & Beverly, S. G. (2003). Household financial management: The connection between knowledge and behavior. Federal Reserve Bulletin, 89(7), 309–322.

Hogarth, J. M., Beverly, S. G., & Hilgert, M. A. (2003). Patterns of financial behaviors: Implications for community educators and policymakers. In Proceedings of the Federal Reserve System Community Affairs Research Conference. Federal Reserve Board.

Johan, I., Rowlingson, K., & Appleyard, L. (2021). The effect of personal finance education on the financial knowledge, attitudes and behaviour of university students in Indonesia. Journal of Family and Economic Issues, 42, 351–367.

Jorgensen, B. L., & Savla, J. (2010). Financial literacy of young adults: The importance of parental socialization. Family Relations, 59(4), 465–478.

Kaiser, T., & Menkhoff, L. (2017). Does financial education impact financial literacy and financial behavior, and if so, when? The World Bank Economic Review, 31(3), 611–630.

Katona, G. (1975). Psychological economics. Elsevier.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.

Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. Archives of

Psychology, 22(140), 1–55.

Lusardi, A. (2019). Financial literacy and the need for financial education: Evidence and implications. Swiss Journal of Economics and Statistics, 155, Article 1.

Lusardi, A. (2023). The importance of financial literacy and its impact on financial wellbeing. Journal of Financial Literacy and Wellbeing, 1(1), 1–11.

Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2014). The economic importance of financial literacy: Theory and evidence. Journal of Economic Literature, 52(1), 5–44. (หมายเหตุ: มีรายการซ้ำในต้นฉบับ จึงรวมเป็นรายการเดียว)

Lusardi, A., Mitchell, O. S., & Curto, V. (2010). Financial literacy among the young. Journal of Consumer Affairs, 44(2), 358–380.

Mahdzan, N. S., & Tabiani, S. (2013). The impact of financial literacy on individual saving: An exploratory study in the Malaysian context. Transformations in Business & Economics, 12(1), 41–55.

Mandell, L. (2008). Financial literacy of high school students. In J. J. Xiao (Ed.), Handbook of consumer finance research (pp. 163–183). Springer.

Morgan, P. J., & Trinh, L. Q. (2020). Financial literacy, financial inclusion, and savings behavior in Laos. Journal of Asian Economics, 68, 101197.

Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). Psychometric theory. McGraw-Hill.

OECD. (2018). OECD/INFE toolkit for measuring financial literacy and financial inclusion. OECD Publishing.

OECD. (2020). OECD/INFE 2020 international survey of adult financial literacy. OECD Publishing.

OECD. (2022). OECD/INFE toolkit for measuring financial literacy and financial inclusion 2022. OECD Publishing.

OECD. (2023). OECD/INFE 2023 international survey of adult financial literacy (OECD Business and Finance Policy Papers No. 39). OECD Publishing.

Robb, C. A., & Woodyard, A. S. (2011). Financial knowledge and best practice behavior. Journal of Financial Counseling and Planning, 22(1), 60–70.

Sabri, M. F., & MacDonald, M. (2010). Savings behavior and financial problems among college students: The role of financial literacy in Malaysia. Cross-Cultural Communication, 6(3), 103–110.

Shim, S., Barber, B. L., Card, N. A., Xiao, J. J., & Serido, J. (2010). Financial socialization of first-year college students: The roles of parents, work, and education. Journal of Youth and Adolescence, 39(12), 1457–1470.

Stolper, O. A., & Walter, A. (2017). Financial literacy, financial advice, and financial behavior. Journal of Business Economics, 87(5), 581–643.

Trivedi, S., & Gupta, H. (2024). Financial literacy among university students. Jamshedpur Research Review, 12(1), 100–105.

Van Raaij, W. F., & Gianotten, H. J. (1990). Consumer confidence, expenditure, saving, and credit. Journal of Economic Psychology, 11(2), 269–290.

Xiao, J. J., Tang, C., & Shim, S. (2009). Acting for happiness: Financial behavior and life satisfaction of college students. Social Indicators Research, 92(1), 53–68.

Yamane, T. (1973). Statistics: An introductory analysis. Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

นางสาวแก้วใจ ดวงมณี

ครูแผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

นางสาวปาริชาต สวยรูป

ครูแผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

นางสาวทิพวรรณ ลาภยศ

ครูแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร

ภาคผนวก ข
สำเนาหนังสือราชการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ที่ ๑๐๕๕/๒๕๖๙ **วันที่** ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวพิมพ์พจี แสนแจ้ และนางสาวไอรดา ประเทศรัตน์ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ กำลังดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำโครงงานวิชาชีพ เรื่อง ความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โดยมี นายยุทธนา เขียวนิล เป็นครูที่ปรึกษาหลักในการควบคุมการจัดทำโครงงานวิชาชีพดังกล่าว

ในการนี้ จึงใคร่ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากนักเรียน นักศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามจะถูกนำไปวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวมเพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น โดยจะไม่ส่งผลกระทบหรือเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษาแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

พิมพ์พจี

(นางสาวพิมพ์พจี แสนแจ้)
นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี

(นายยุทธนา เขียวนิล)
ตำแหน่ง ครูที่ปรึกษาโครงงานวิชาชีพ

เรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา
(น.ส. แก้วใจ ดวงมณี)
หน.แผนกวิชาการบัญชี

เรียน ผอ. เพื่อ...
ว่าที่ ร.ต.
(เวชชี จิตจง)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ที่ ๑๐๘๓/๒๕๖๙ **วันที่** ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคคลากรเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวพิมพ์พจี แสนแจ้ และนางสาวไอรดา ประเทศรัตน์ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี กำลังดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำโครงงานวิชาชีพ เรื่องความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โดยมี นายยุทธนา เขียวนิล เป็นครูที่ปรึกษาหลักในการควบคุมการจัดทำโครงงานวิชาชีพดังกล่าว เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความถูกต้องแม่นยำ และมีความสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ

ในการนี้ แผนกวิชาการบัญชี พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จาก ๑) นางสาวแก้วใจ ดวงมณี ครูแผนกวิชาการบัญชี ๒) นางสมาพร คิดศรี ครูแผนกวิชาการบัญชี ๓) นางสาวปริชาต สวยรูป ครูแผนกวิชาการบัญชี ได้โปรดให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำโครงงานวิชาชีพในครั้งนี้ รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(นายยุทธนา เขียวนิล)
ตำแหน่ง ครูที่ปรึกษาโครงงานวิชาชีพ

เรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา
(น.ส. แก้วใจ ดวงมณี)
หน.แผนกวิชาการบัญชี

เรียน ผอ. เพื่อโปรดพิจารณา
ว่าที่ ร.ต.
(เกรียง จิตอง)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่องานวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับควบฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ 2) เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

2. แบบสอบถามการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านฉลาดรู้ทางการเงิน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นด้านพฤติกรรมการออม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสม ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง

4. ข้อมูลของท่านจะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับ ไม่มีการใช้ข้อมูลใด ๆ และไม่มีการให้ข้อมูลดังกล่าวกับบุคคลภายนอกโดยไม่ได้รับอนุญาตจากท่าน

5. ท่านต้องการรายงานสรุปผลการวิจัยหรือไม่

☐ ไม่ต้องการ ☐ ต้องการ E-mail .....

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

(นางสาวไอรดา ประเทศรัตน์)
นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาการบัญชี
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

(นางสาวพิมพ์พจี แสนแจ้)
นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาการบัญชี
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ติดต่อโดยตรง
โทรศัพท์ 080-674-9844 E-mail : iradada7248@gmail.com
โทรศัพท์ 092-628-4891 E-mail : phimphachi2549@gmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง

2. อายุ

☐ 1) ต่ำกว่า 18 ปี ☐ 2) 18–20 ปี ☐ 3) มากกว่า 20 ปี

3.ระดับชั้น

☐ 1) ปวช.1 ☐ 2) ปวช.2 ☐ 3) ปวช.3

☐ 4) ปวส.1 ☐ 5) ปวส.2

4. สาขาวิชา

☐ 1) การบัญชี ☐ 2) การตลาด

☐ 3) เทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล ☐ 4) การจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน

☐5) การจัดการสำนักงานดิจิทัล ☐ 6) ดิจิทัลกราฟิก

☐ 7) อาหารและโภชนาการ ☐ 8) แฟชั่นและสิ่งทอ

☐ 9) การโรงแรม ☐ 10) วิจิตรศิลป์

☐11) คหกรรมศาสตร์

5. รายรับต่อเดือน

☐ ต่ำกว่า 3,000 ☐ 3,001 – 5,000

☐ 5,001 – 7,000 ☐ มากกว่า 7,000

6. แหล่งที่มาหลักของเงินที่ได้รับ

☐ 1) เงินที่ได้รับจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

☐ 2) รายได้จากการทำงานพิเศษ / งานพาร์ทไทม์

☐ 3) ทุนการศึกษา

☐ 4) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ. / กรอ.)

☐ 5) อื่นๆ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านฉลาดรู้ทางการเงิน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านความรู้ทางการเงินพื้นฐาน						
1.1	ท่านเข้าใจความแตกต่างระหว่าง สิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตกับสิ่งที่ตอบสนองความต้องการส่วนตัว					
1.2	ท่านทราบวิธีคำนวณสัดส่วนเงินเก็บออมก่อนที่จะนำเงินส่วนที่เหลือไปใช้จ่าย					
1.3	ท่านรู้และเข้าใจว่าการฝากเงินประเภทประจำกับธนาคารจะได้รับอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าบัญชีออมทรัพย์ทั่วไป					
1.4	ท่านเข้าใจว่าภาวะเงินเฟ้อมีผลทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้นและทำให้มูลค่าของเงินเก็บลดลงในอนาคต					
1.5	ท่านมีความรู้ในการจำแนกและรู้เท่าทันภัยทางการเงินรูปแบบต่างๆ ในปัจจุบัน (เช่น แก๊งคอลเซ็นเตอร์ หรือลิงก์หลอกลวง)					

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. ด้านทัศนคติทางการเงิน						
2.1	ท่านเห็นความสำคัญของการออมเงินตั้งแต่ในวัยเรียน โดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีรายได้ประจำ					
2.2	ท่านพึงพอใจกับการเก็บออมเงินเพื่อซื้อของที่อยากได้ด้วยตนเอง มากกว่าการกู้ยืมหรือขอหยิบยืมจากผู้อื่น					
2.3	ท่านให้ความสำคัญกับการวางแผนการเงินเพื่ออนาคตระยะยาว มากกว่าความสุขจากการใช้จ่ายในปัจจุบัน					
2.4	ท่านตระหนักและกังวลใจหากตนเองไม่มีเงินสำรองเก็บไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน					
2.5	ท่านเชื่อมั่นว่าการตั้งเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจนจะช่วยให้ท่านมีระเบียบวินัยในการออมเงินมากขึ้น					
3. ด้านทักษะการวางแผนทางการเงิน						
3.1	ท่านแยกเงินส่วนหนึ่งไว้เป็น "เงินออม" ทันทีที่ได้รับเงินรายรับ ก่อนที่จะนำเงินไปใช้จ่ายอื่นๆ					
3.2	ท่านจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายของตนเองเป็นประจำ (ไม่ว่าจะจดลงสมุด หรือใช้แอปพลิเคชัน)					
3.3	ท่านทำการเปรียบเทียบราคาและคุณภาพของสินค้าจากหลายแหล่งก่อนตัดสินใจซื้อทุกครั้ง					
3.4	ท่านควบคุมการใช้จ่ายของตนเองให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ โดยไม่ต้องกู้ยืมเงินจากผู้อื่น					
3.5	ท่านตรวจสอบยอดเงินคงเหลือในบัญชีหรือกระเป๋าเงินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อวางแผนการใช้จ่ายในแต่ละวัน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นด้านพฤติกรรมการออม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ด้านพฤติกรรมการออม						
1.1	ท่านใช้ระบบตัดเงินออมอัตโนมัติผ่านแอปพลิเคชัน					
1.2	ท่านนำเงินโบนัสหรือรายได้พิเศษเข้าบัญชีออมเงินทันที					
1.3	ท่านเปรียบเทียบดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนก่อนเลือกช่องทางออมเงิน					
1.4	ท่านนำเงินออมไปลงทุนในสินทรัพย์ที่หลากหลายเพื่อลดความเสี่ยง					
1.5	ท่านปรับแผนการออมใหม่เมื่อรายได้หรือค่าใช้จ่ายเปลี่ยนแปลง					
2.ด้านการจัดสรรเงินเพื่อการออม						
2.1	ท่านแบ่งเงินส่วนหนึ่งไว้สำหรับการออมทุกครั้งที่ได้รับเงิน					
2.2	ท่านออมเงินก่อนนำเงินไปใช้จ่าย					
2.3	ท่านจัดสรรเงินออมตามสัดส่วนที่วางแผนไว้					
2.4	ท่านพยายามรักษาเงินออมไว้และไม่นำมาใช้โดยไม่จำเป็น					
2.5	ท่านจัดสรรเงินไว้เพื่อการออม แม้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายอื่น					
3. ด้านความถี่และระเบียบในการออม						
3.1	ท่านออมเงินเป็นประจำทุกเดือน					
3.2	ท่านออมเงินอย่างต่อเนื่อง					
3.3	ท่านมีวินัยในการออมตามแผนที่กำหนด					

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.4	ท่านออมเงินแม้ว่าจะได้รับเงินไม่มาก					
3.5	ท่านยังคงออมเงิน แม้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น					
4. ด้านเป้าหมายในการออม						
4.1	ท่านกำหนดเป้าหมายในการออมเงินไว้อย่างชัดเจน					
4.2	ท่านออมเงินเพื่อใช้ในอนาคต					
4.3	ท่านออมเงินไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน					
4.4	ท่านออมเงินเพื่อการศึกษาหรือพัฒนาตนเอง					
4.5	ท่านติดตามความก้าวหน้าของเป้าหมายการออม					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ขอขอบคุณที่ท่านกรุณาสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก ง
ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
เรื่อง ความฉลาดรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ผู้วิจัย: นางสาวพิมพ์พจี แสนแจ้
นางสาวไอรดา ประเทศรัตน์

วัตถุประสงค์:

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับควบฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ 2) เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

คำชี้แจง: ผู้ทรงคุณวุฒิโปรดพิจารณาให้คะแนน โดยทำเครื่องหมาย ✓ มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามเชิงปฏิบัติการการวิจัย ให้ตัดออก
0 หมายถึง ข้อคำถามไม่ค่อยตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามเชิงปฏิบัติการการวิจัย ให้ปรับปรุงแก้ไข
+1 หมายถึง ข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามเชิงปฏิบัติการการวิจัย ให้คงไว้

นิยามเชิงปฏิบัติการ		คะแนนพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
นิยามตัวแปรที่ 1 : ความรู้ทางการเงินพื้นฐาน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ และความสามารถของบุคคลในการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล เช่น การวางแผนการใช้เงิน การออม การจัดทำบัญชีรายรับ–รายจ่าย การลงทุน และการตัดสินใจทางการเงินอย่างเหมาะสม เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและสร้างความมั่นคงทางการ					
1	ท่านเข้าใจความแตกต่างระหว่าง สิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตกับสิ่งที่ตอบสนองความต้องการส่วนตัว				
2	ท่านทราบวิธีคำนวณสัดส่วนเงินเก็บออมก่อนที่จะนำเงินส่วนที่เหลือไปใช้จ่าย				
3	ท่านรู้และเข้าใจว่าการฝากเงินประเภทประจำกับธนาคารจะได้รับอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าบัญชีออมทรัพย์ทั่วไป				

นิยามเชิงปฏิบัติการ		คะแนนพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
4	ท่านเข้าใจว่าภาวะเงินเฟ้อมีผลทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้นและทำให้มูลค่าของเงินเก็บลดลงในอนาคต				
5	ท่านมีความรู้ในการจำแนกและรู้เท่าทันภัยทางการเงินรูปแบบต่างๆ ในปัจจุบัน (เช่น แก๊งคอลเซ็นเตอร์ หรือลิงก์หลอกลวง)				
นิยามตัวแปรที่ 2 : ด้านทัศนคติทางการเงิน หมายถึง ความคิดเห็น ความเชื่อ และค่านิยมของบุคคลที่มีต่อการใช้เงิน การออม และการวางแผนทางการเงิน ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมทางการเงิน					
1	ท่านเห็นความสำคัญของการออมเงินตั้งแต่ในวัยเรียน โดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีรายได้ประจำ				
2	ท่านพึงพอใจกับการเก็บออมเงินเพื่อซื้อของที่อยากได้ด้วยตนเอง มากกว่าการกู้ยืมหรือขอหยิบยืมจากผู้อื่น				
3	ท่านให้ความสำคัญกับการวางแผนการเงินเพื่ออนาคตระยะยาว มากกว่าความสุขจากการใช้จ่ายในปัจจุบัน				
4	ท่านตระหนักและกังวลใจหากตนเองไม่มีเงินสำรองเก็บไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน				
5	ท่านเชื่อมั่นว่าการตั้งเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจน จะช่วยให้ท่านมีระเบียบวินัยในการออมเงินมากขึ้น				
นิยามตัวแปรที่ 3 : การวางแผนทางการเงิน หมายถึง การปฏิบัติของบุคคลในการบริหารจัดการการเงิน เช่น การใช้จ่าย การออม การวางแผนการเงิน และการจัดการหนี้สิน ซึ่งสะท้อนถึงการนำความรู้และทัศนคติทางการเงินไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
1	ท่านแยกเงินส่วนหนึ่งไว้เป็น "เงินออม" ทันทีที่ได้รับเงินรายรับก่อนที่จะนำเงินไปใช้จ่ายอื่นๆ				
2	ท่านจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายของตนเองเป็นประจำ (ไม่ว่าจะจดลงสมุด หรือใช้แอปพลิเคชัน)				
3	ท่านทำการเปรียบเทียบราคาและคุณภาพของสินค้าจากหลายแหล่งก่อนตัดสินใจซื้อทุกครั้ง				

นิยามเชิงปฏิบัติการ		คะแนนพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
4	ท่านควบคุมการใช้จ่ายของตนเองให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ โดยไม่ต้องกู้ยืมเงินจากผู้อื่น				
5	ท่านตรวจสอบยอดเงินคงเหลือในบัญชีหรือกระเป๋าเงินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อวางแผนการใช้จ่ายในแต่ละวัน				
นิยามตัวแปรที่ 4 : พฤติกรรมการออม หมายถึง การแสดงออกของบุคคลเกี่ยวกับการจัดสรรเงินส่วนหนึ่งจากรายได้ไว้สำหรับใช้ในอนาคต ซึ่งพิจารณาจากความสม่ำเสมอ จำนวนเงินหรือสัดส่วนรายได้ที่ออม วัตถุประสงค์ และรูปแบบหรือช่องทางในการออม					
1	ท่านใช้ระบบตัดเงินออมอัตโนมัติผ่านแอปพลิเคชัน				
2	ท่านนำเงินโบนัสหรือรายได้พิเศษเข้าบัญชีออมเงินทันที				
3	ท่านเปรียบเทียบดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนก่อนเลือกช่องทางออมเงิน				
4	ท่านนำเงินออมไปลงทุนในสินทรัพย์ที่หลากหลายเพื่อลดความเสี่ยง				
5	ท่านปรับแผนการออมใหม่เมื่อรายได้หรือค่าใช้จ่ายเปลี่ยนแปลง				
นิยามตัวแปรที่ 5 : การจัดสรรเงินเพื่อการออม หมายถึง การแบ่งรายได้หรือเงินที่ได้รับส่วนหนึ่งไว้สำหรับการออมก่อนนำไปใช้จ่ายในด้านอื่น โดยคำนึงถึงความจำเป็นของค่าใช้จ่ายและเป้าหมายทางการเงิน เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินและเตรียมความพร้อมสำหรับค่าใช้จ่ายในอนาคต การจัดสรรเงินเพื่อการออมสะท้อนถึงความสามารถในการวางแผนการเงิน การควบคุมการใช้จ่าย และการมีวินัยทางการเงิน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของพฤติกรรมทางการเงินที่ดี					
1	ท่านแบ่งเงินส่วนหนึ่งไว้สำหรับการออมทุกครั้งที่ได้รับเงิน				
2	ท่านออมเงินก่อนนำเงินไปใช้จ่าย				
3	ท่านจัดสรรเงินออมตามสัดส่วนที่วางแผนไว้				
4	ท่านพยายามรักษาเงินออมไว้และไม่นำมาใช้โดยไม่จำเป็น				

นิยามเชิงปฏิบัติการ		คะแนนพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
5	ท่านจัดสรรเงินไว้เพื่อการออม แม้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายอื่น				
นิยามตัวแปรที่ 6 : ความถี่และระเบียบในการออม หมายถึง การออมเงินอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตามระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งการมีวินัยในการปฏิบัติตามแผนการออม แม้ว่าจะมีรายได้ไม่แน่นอนหรือมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ การออมอย่างต่อเนื่องและมีวินัยสะท้อนถึงพฤติกรรมทางการเงินที่ดี ซึ่งช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินและความสามารถในการรับมือกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด					
1	ท่านออมเงินเป็นประจำทุกเดือน				
2	ท่านออมเงินอย่างต่อเนื่อง				
3	ท่านมีวินัยในการออมตามแผนที่กำหนด				
4	ท่านออมเงินแม้ว่าจะได้รับเงินไม่มาก				
5	ท่านยังคงออมเงิน แม้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น				
นิยามตัวแปรที่ 7: เป้าหมายในการออมหมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์หรือผลลัพธ์ที่บุคคลต้องการบรรลุจากการออมเงิน โดยอาจเป็นเป้าหมายระยะสั้น ระยะปานกลาง หรือระยะยาว เช่น การออมเพื่อการศึกษา การซื้อทรัพย์สิน การใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉิน หรือการสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคต การมีเป้าหมายในการออมที่ชัดเจนช่วยให้บุคคลมีแรงจูงใจในการออม วางแผนการใช้เงินอย่างเป็นระบบ และสามารถปฏิบัติตามแผนการออมได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของพฤติกรรมทางการเงินที่ดี					
1	ท่านกำหนดเป้าหมายในการออมเงินไว้อย่างชัดเจน				
2	ท่านออมเงินเพื่อใช้ในอนาคต				
3	ท่านออมเงินไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน				
4	ท่านออมเงินเพื่อการศึกษาหรือพัฒนาตนเอง				
5	ท่านติดตามความก้าวหน้าของเป้าหมายการออม				

ลงชื่อ.....

(.....)

ภาคผนวก จ
สรุปดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

สรุปแบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
เรื่อง ความฉลาดรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ผู้วิจัย: นางสาวพิมพ์พจี แสนแจ้
นางสาวไอรดา ประเทศรัตน์

วัตถุประสงค์:

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับควบฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ 2) เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

คำชี้แจง: ผู้ทรงคุณวุฒิโปรดพิจารณาให้คะแนน โดยทำเครื่องหมาย ✓ มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามเชิงปฏิบัติการการวิจัย ให้ตัดออก

0 หมายถึง ข้อคำถามไม่ค่อยตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามเชิงปฏิบัติการการวิจัย ให้ปรับปรุงแก้ไข

+1 หมายถึง ข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามเชิงปฏิบัติการการวิจัย ให้คงไว้

นิยามเชิงปฏิบัติการ		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	สรุปค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
นิยามตัวแปรที่ 1: ความรู้ทางการเงิน นิยามปฏิบัติการ หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคำนวณดอกเบี้ย การจำแนกรายจ่ายที่จำเป็น (Needs) และรายจ่ายตามความต้องการ (Wants) ความเข้าใจในผลกระทบของภาวะเงินเฟ้อ ตลอดจนรู้เท่าทันรูปแบบความเสี่ยงและภัยคุกคามทางการเงินในรูปแบบต่างๆ							
1	ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกการคิดอัตราดอกเบี้ยและผลตอบแทนทางการเงินในรูปแบบต่างๆ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2	ท่านสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างรายจ่ายที่จำเป็นและรายจ่ายที่สนองความต้องการได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
3	ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของภาวะเงินเฟ้อที่ส่งผลต่ออำนาจการซื้อและมูลค่าของเงินสดในอนาคต	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	สรุปค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
4	ท่านรู้เท่าทันรูปแบบความเสี่ยงทางการเงินและภัยคุกคามในระบบดิจิทัล (เช่น ขบวนการแชร์ลูกโซ่ หรือมิจฉาชีพออนไลน์)	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตัวแปรที่ 1: ด้านทัศนคติทางการเงิน (4/4)							ใช้เก็บได้
นิยามตัวแปรที่ 2 : ด้านทัศนคติทางการเงิน หมายถึง กรอบความคิด ความรู้สึก หรือค่านิยมที่มีต่อผลการบริหารเงินตั้งแต่วัยเรียนกรหลีกเลี่ยงการก่อหนี้ฟุ่มเฟือย ความเชื่อมั่นต่อประโยชน์ของการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และความตระหนักในการเตรียมเงินสำรองฉุกเฉิน							
1	ท่านตระหนักถึงความจำเป็นในการวางแผนและสร้างวินัยทางการเงินตั้งแต่วัยเรียนเพื่อความมั่นคงในอนาคต	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2	ท่านให้ความสำคัญกับการจำกัดสัดส่วนหนี้สินและหลีกเลี่ยงการก่อหนี้เพื่อการบริโภคสินค้าที่ฟุ่มเฟือย	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
3	ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อการจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมการใช้เงิน	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
4	ท่านมีความตระหนักและกังวลต่อความเสี่ยงหากไม่มีเงินทุนสำรองไว้ใช้สอยในสถานการณ์ฉุกเฉิน	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตัวแปรที่ 2: ด้านทัศนคติทางการเงิน (4/4)						1	ใช้เก็บได้
นิยามตัวแปรที่ 3: การวางแผนทางการเงิน หมายถึง การปฏิบัติของบุคคลในการบริหารจัดการการเงิน เช่น การใช้จ่าย การออม การวางแผนการเงิน และการจัดการหนี้สิน ซึ่งสะท้อนถึงการนำความรู้และทัศนคติทางการเงินไปใช้ในชีวิตประจำวัน							
1	ท่านมีการวางแผนและกำหนดเงินในการใช้จ่ายของตนเองอย่างรัดกุมก่อนที่จะเลือกซื้อสินค้าหรือบริการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2	ท่านใช้วิธีการเปรียบเทียบข้อมูลด้านราคา ปริมาณ และคุณภาพจากหลายแหล่งก่อนการตัดสินใจซื้อทุกครั้ง	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	สรุปค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
3	ท่านสามารถควบคุมตนเองไม่ให้ซื้อสินค้าตามกระแสความนิยม ยอดไลก์ หรือการโฆษณาชวนเชื่อในสื่อสังคมออนไลน์	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
4	ท่านเลือกที่จะชำระค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการศึกษาเป็นอันดับแรกก่อนค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตัวแปรที่ 3 : พฤติกรรมการบริโภคและการใช้จ่าย (4/4)						1	ใช้เก็บได้
นิยามตัวแปรที่ 4: การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเงิน หมายถึง ทักษะและความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัล (FinTech) มาใช้จัดการเงิน ครอบคลุมถึงความเชี่ยวชาญในการใช้แอปพลิเคชันธนาคาร (Mobile Banking) การเลือกใช้บัญชีดิจิทัลดอกเบี้ยสูงเพื่อการออม การศึกษาข้อกำหนดค่าธรรมเนียมก่อนใช้บริการ และการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลทางการเงินส่วนบุคคล วัดผลจากระดับการปฏิบัติจริง							
1	ท่านมีความเชี่ยวชาญในการใช้แอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้ง (Mobile Banking) ในการทำธุรกรรมและตรวจสอบบัญชี	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2	ท่านเลือกใช้ฟังก์ชันหรือนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อช่วยในการออมและการลงทุน (เช่น บัญชีเงินฝากดิจิทัลดอกเบี้ยสูง หรือระบบโอนออมอัตโนมัติ)	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
3	ท่านมีการศึกษารายละเอียด เงื่อนไข และค่าธรรมเนียมก่อนการใช้งานบริการทางการเงินในระบบออนไลน์เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
4	ท่านมีมาตรการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลทางการเงินส่วนบุคคลบนสมาร์ตโฟนอย่างสม่ำเสมอ (เช่น การเปลี่ยนรหัสผ่านหรือไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัว)	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตัวแปรที่ 4: การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเงิน (4/4)						1	ใช้เก็บได้
นิยามตัวแปรที่ 5: อิทธิพลและการสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ปัจจัยสภาพแวดล้อมและบุคคลรอบข้างที่มีผลต่อความคิดและพฤติกรรมการจัดการเงิน ครอบคลุมถึงการปลูกฝังเรื่องการออมจาก							

นิยามเชิงปฏิบัติการ		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	สรุปค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
ครอบครัว การส่งเสริมความรู้และกิจกรรมทางการเงินจากครอบครัว การส่งเสริมความรู้และกิจกรรมทางการเงินจากสถานศึกษา และการมีกลุ่มเพื่อนสนิทที่มีค่านิยมชักชวนกันเก็บออมมากกว่าใช้จ่ายเกินตัว วัดผลจากระดับการรับรู้และการได้รับแรงสนับสนุน							
1	ท่านได้รับการปลูกฝัง ขัดเกลา หรือคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการออมเงินและการบริหารเงินจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2	ท่านได้รับความรู้และการส่งเสริมทักษะทางการเงินผ่านการเรียนการสอนหรือกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
3	ท่านอยู่ในกลุ่มเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมชักชวนกันเก็บออมเงินมากกว่าการชักชวนกันใช้จ่ายในสิ่งฟุ่มเฟือย	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
4	ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำด้านการเงินที่เป็นประโยชน์ได้ง่ายจากสภาพแวดล้อมรอบตัว	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตัวแปรที่ 5: อิทธิพลและการสนับสนุนทางสังคม (4/4)						1	ใช้เก็บได้
นิยามตัวแปรที่ 6: พฤติกรรมการออมเงิน หมายถึง รูปแบบ ความถี่ และความสม่ำเสมอในการเก็บสะสมเงินแยกต่างหากจากค่าใช้จ่าย ครอบคลุมถึงการปฏิบัติตามหลัก "ออมก่อนใช้" การนำเงินฝากธนาคารอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน การสะสมเงินได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และการแยกบัญชีเงินออมไม่ให้ปะปนกับบัญชีใช้จ่ายทั่วไป วัดผลจากระดับความถี่ในการปฏิบัติ							
1	ท่านยึดหลักการบริหารเงินแบบ "ออมก่อนใช้" โดยการหักเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินออมทันทีเมื่อได้รับรายรับมา	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2	ท่านมีความถี่และมีความสม่ำเสมอในการนำเงินไปเก็บสะสมหรือฝากธนาคารในทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
3	ท่านมีการตั้งเป้าหมายจำนวนเงินออมสะสมไว้อย่างชัดเจนและสามารถปฏิบัติตามเป้าหมายนั้นจนประสบความสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	สรุปค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
4	ท่านมีการแยกบัญชีเงินออมไว้ต่างหากจากบัญชีใช้จ่ายทั่วไปเพื่อป้องกันการนำเงินออมออกมาใช้ผิดวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตัวแปรที่ 6: พฤติกรรมการออมเงิน (4/4)						1	ใช้เก็บได้

ภาคผนวก ฉ
การดำเนินงาน

ภาพที่ ฉ-1 แสดงการตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ฉ-2 แสดงการตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ฉ-3 แสดงการตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ฉ-4 แสดงการตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ฉ-5 แสดงการตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ฉ-6 แสดงการตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ฉ-7 แสดงการตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ฉ-8 แสดงการตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ฉ-9 แสดงการตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ฉ-10 แสดงการตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ช
หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์โครงงานทางวิชาชีพ

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์โครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์
ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) อนรรฆ ขนาจินากุพงศ์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
ชื่อหน่วยงาน วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
สถานที่ตั้ง 4 ถนนยันตรกิจโกศล ต.ในเวียง อ.เมือง จ.แพร่ 54000
ขอรับรองว่าได้นำผลงานสิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์/โครงงานวิชาชีพ เรื่อง ความพึงพอใจต่อการใช้บริการห้องสมุดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
ซึ่งเป็นผลงานของนักเรียน นักศึกษา ระดับชั้น ปวส. 2/3
สาขางาน การบัญชี แผนกวิชา การบัญชี

ผลงานวิจัยในไปใช้งานจริง/นำไปใช้ประโยชน์จริง ในระดับ

☑ สถานศึกษา ☐ ชุมชน/หน่วยงาน ☐ จังหวัด ☐ ประเทศ

วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ มาใช้ประโยชน์ในองค์กร/หน่วยงาน/กลุ่ม/ข้าพเจ้า ทางด้านต่อไปนี้ (โปรดเลือกรูปแบบการนำไปใช้ประโยชน์และสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

(/) การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ ระบุ เป็นแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมการออม
โดยเริ่มนำมาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ 1 เดือน กันยายน พ.ศ. 2569
ถึงวันที่ 9 เดือน กันยายน พ.ศ. 2569

( ) การใช้ประโยชน์ในเชิงสาธารณะ ระบุ .....
โดยเริ่มนำมาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....
ถึงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

( ) การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย ระบุ .....
โดยเริ่มนำมาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....
ถึงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

( ) การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ระบุ .....
โดยเริ่มนำมาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....
ถึงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ทั้งนี้ผลจากการที่องค์กร/หน่วยงาน/กลุ่ม/ข้าพเจ้า ได้นำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์/งานวิชาชีพดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงในองค์กร/หน่วยงาน/กลุ่ม พอสรุปได้คือ นักเรียนและนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ข้าพเจ้าขอลงนามในหนังสือรับรองการนำไปใช้ประโยชน์โครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ เพื่อเป็นหลักฐานการนำผลงานโครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์ มาใช้ประโยชน์ดังกล่าว

ลงลายมือชื่อ .....(นายอนรรฆ ชนาธินาถพงศ์).....

(ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ตำแหน่ง .....

วันที่ ...../...../.....

ประวัติของผู้จัดทำโครงงาน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	ไอรดา ประเทศรัตน์
วัน เดือน ปีเกิด	7 กุมภาพันธ์ 2548
ที่อยู่ปัจจุบัน	47/5 หมู่9 ตำบลบ้านกลาง อำเภอสอง จังหวัดแพร่ 54120
เบอร์โทรติดต่อได้	080-6749844
ประวัติการศึกษา	2563 สำเร็จการศึกษาตอนต้น โรงเรียนสองพิทยาคม 2567 สำเร็จการศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสองพิทยาคม ปัจจุบัน กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวพิมพ์พจี แสนแจ้
วัน เดือน ปีเกิด	3 มีนาคม 2549
ที่อยู่ปัจจุบัน	139/2 ม.11 ต.ทุ่งแล้ง อ.ลอง จ.แพร่ 54150
เบอร์โทรติดต่อได้	092-6284891
ประวัติการศึกษา	2564 สำเร็จการศึกษาตอนต้น โรงเรียนปากจอกวิทยา
	2567 สำเร็จการศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิริยาลัย
	ปัจจุบัน กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
	สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่